

Skolebruksplan 2019-2029

Sola kommune
25.02.2019

Innhold

1. Sammendrag	4
2. Innledning	5
3. Nærskolerett	6
4. Status skolebruksplan 2017-2027	8
4.1. Vedtak som er utført	8
4.2. Vedtak som skal iverksettes etter 2018	10
5. Status miljøretta helsevern	11
5.1 Skoler	11
5.2 Skolefritidsordninger	12
6. Krav til skolebygg/forslag til funksjons- og arealprogram	13
6.1. Sola kommunes krav til skolebygg og uteområder	13
6.2. Forslag til funksjons- og arealprogram 2019-2029	15
7. Kartlegginger	18
7.1. Kartlegging universell utforming	18
7.2. Kartlegging skolenes uteområder	21
8. Prognose for barn i skolealder	22
8.1. Samlet befolkningsprognose barn 6-15 år i Sola	22
8.2. Boligprognose for skolenes inntaksområder	23
8.3. Andel barn i skolealder som er elev ved nærskolen	24
8.4. Usikkerhet	24
9. Kapasitet og utfordringer	25
9.1. Sola sør	26
9.1.1. Håland	26
9.1.2. Dysjaland	26
9.2. Sola sentrum	27
9.2.1. Skadberg	27
9.2.2. Sola	28
9.2.3. Sande	28
9.2.4. Sola ungdomsskole	29
9.2.5. Kjerrberget ungdomsskole	30
9.3. Sola nord	30
9.3.1. Røyneberg	30
9.3.2. Grannes	30
9.4. Tananger	31
9.4.1. Storevarden	31
9.4.2. Haga	32
9.4.3. Tananger ungdomsskole	32
9.5. Oppsummering	33
10. Litteraturliste	34
11. Vedlegg	35
11.1. Prognoser for skolebarn per inntaksområde	35
11.1.1. Skolenes inntaksområder	35
11.1.2. Sola sør	36

11.1.3. Sola sentrum	38
11.1.4 Sola nord	41
11.1.5. Tananger	42
Vedlegg 11.2. Forslag til funksjons- og arealprogram	44
Vedlegg 11.3. Kartlegging – skolebygg og uteområder	44
Vedlegg 11.4 og 5 Kartlegging universell utforming og uteområdenes kvalitet	44

1. Sammendrag

Kommunen skal tilby grunnskoleopplæring til alle barn og ungdommer som bor i kommunen og er i skolepliktig alder. Da må tjenlige skolelokaler bygges og disse må dimensjoneres for å kunne ta imot barna og ungdommene i nærområdet. En skolebruksplan er et verktøy for å kunne ha en hensiktsmessig og langsiktig skolestruktur og kunne utnytte eksisterende skoler best mulig før nye investeringer igangsettes.

Sola kommune har nå 3543 elever fordelt på 11 skoler. Kommunen har tidligere år hatt høy vekst i tilflytting og i folketall. Skolebruksplan for 2012-2022 og 2016-2026 planla for 200-260 nye boliger og en vekst på opp mot 2,2 %. Prognosene i skolebruksplan for 2017-2027 og for 2019-2029, er basert på forventet utvikling i arbeidsplasser og en lavere vekst. Denne planens prognoser bygger på SSBs anslag for middel høy vekst for kommunen, vedtatt i *Handlings- og økonomiplan for 2019-2022*. Den legger opp til fortsatt vekst på 1,0 % i 2019 og så økning til 1,1 % i 2020 og 2021. Deretter beregner en vekst på 1,2 % ut planperioden.

Prognoser er usikre. Usikkerheten øker når prognosen gjelder for få aldersgrupper, for lange tidsspenn og for små geografiske områder som en skoles inntaksområde. Framskrivningene tar utgangspunkt i dagens trender og fanger ikke opp trendbrudd og uventede hendelser som for eksempel konjunkturedgangen (oljekrisen) som startet i 2014.

Basert på prognosen i denne planen vil kommunen kunne få 125 flere innbyggere i skolepliktig alder de ti neste årene. Dersom 4 % av barna og ungdommene fortsetter å velge annet skoletilbud enn den kommunale grunnskolen, vil kommunen få 120 flere elever. Prognosen viser at den største veksten i elevtallet kommer på barne- og ungdomstrinnet i sentrum og på barnetrinnet i Tananger.

Selv om elevtallsøkningen de neste ti årene bare blir en tredel av elevtallsveksten kommunen har hatt de siste ti årene, vil det bli en stor endring på flere skoler. Det vil kunne bli en samlet nedgang på 200 elever på Håland (-95), Dysjaland (-30), Sola (-30) og Skadberg(-40). Økningen på mellom 300 og 400 elever kommer på Sola ungdomsskole (60-120), Haga (80), Tananger ungdomsskole(45), Storevarden (25), Grannes (20) og på Røyneberg(25)

Bygging av Kjerrberget ungdomsskole byggetrinn 1, gir god kapasitet på ungdomstrinnet i sentrum. Sande skole vil passere kapasitetsmålet sitt i slutten av planperioden, men det kan se ut til at Sande og Skadberg samlet har kapasitet til å ta imot elevtallsveksten i planperioden.

Storevarden skole skal utvides med storstue og et par klasserom i 2019. Selv om skolen passerer det nye kapasitetsmålet sitt i 2025, kan det se ut til at skolen vil kunne ta imot elevtallsveksten i planperioden. Haga skole vil også passere kapasitetsmålet sitt i 2025, men vil trolig kunne ta imot elevtallsveksten i planperioden. Når en rullerer skolebruksplanen neste gang, får en sikrere prognoser, og kan vurdere når elevtallsveksten viser at det er behov for å bygge Jåsund barneskole. Tananger ungdomsskole vil ha kapasitet til å ta imot elevtallsveksten i denne planperioden.

Røyneberg har god kapasitet til å ta imot elevene som skrives inn ved skolen. Grannes skole mangler to klasserom for å kunne ta imot to klasser på alle trinn. Den planlagte ombyggingen av arealene som tidligere ble disponert av Grannes Ressurssenter, vil gi skolen god kapasitet til elevtallsveksten.

Alle skolene i Sola er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Det er utarbeidet en oversikt over hvilke krav Sola kommune setter til skoleanlegg. Kommunens forslag til funksjons- og arealprogram er justert basert på erfaringene fra planlegging av Kjerrberget ungdomsskole. Kommunale kartlegginger viser at skoleanleggene tilfredsstillende i varierende grad, dagens krav til universell utforming, størrelse og kvalitet på uteområdene. Fem av skolene oppfyller kravene til sikker informasjonsbehandling. Fire skoler mangler tilstrekkelige spesialrom til undervisning i naturfag, musikk og kunst- og håndverk. De tre skolene som mangler tilstrekkelige lokaler til arbeidsrom for lærere, kan få det når elevtallet blir lavere de kommende årene.

Rådmannen foreslår å rullere skolebruksplanen hvert fjerde år ettersom elevtallsveksten ser ut til å flate ut. Den årlige tilstandsrapporten vil inneholde et kapittel som beskriver nærmere hvordan den faktiske elevtallsutviklingen stemmer med prognosen i denne planen.

2. Innledning

Sola kommune har i flere år utarbeidet skolebruksplan som skal sikre at kommunen har tilstrekkelig skolekapasitet. Planen har vært rullert annethvert år for å sikre oppdaterte prognoser for elevtallsutvikling når befolkningsveksten har vært høy. Planen er et verktøy for å kunne utnytte eksisterende skolebygg best mulig og bygge nytt og utvide når elevtallsutviklingen viser at det er nødvendig.

Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider befolkningsframskrivninger i juni i partallsår. Skolebruksplanen utarbeides derfor høsten deretter og vedtas politisk våren i oddetallsår. Investeringene innlemmes i påfølgende Handlings- og økonomiplaner.

Skolebruksplanen er ikke et planleggingsverktøy for å løse utfordringer knyttet til bygningsmessig kvalitet eller behovet for vedlikehold ut fra rent bygningsfaglige vurderinger.

Vedtak nr. 11 i k.sak. 42/17 Skolebruksplan for Sola kommune 2017-2027:

«Det legges fram ny sak om skolenes kapasitet i et tiårsperspektiv med oppdaterte elevtallsprognoser første kvartal 2019.»

Mandat

Premiss for rulleringen:

- **Oppdaterte elevtallsprognoser** for planperioden spesifisert for den enkelte skoles inntaksområde og basert på formannskapetets vedtak av framskrivingsalternativ og boligbyggeprogram for de neste ti årene
- **Vedtatt struktur** basert på ungdomsskolekapasitet i sør, i Tananger og to ungdomsskoler i sentrum fra 2021 og at Sola barneskole er vedtatt opprettholdt
- **Utnytte eksisterende skoler best mulig** før nye investeringer igangsettes, herunder å vurdere ulike midlertidige løsninger som kan bidra til å utsette større investeringer.
- Justerte inntaksområder som følge av ny ungdomsskole i sentrum fra 2021 og på sikt ny barneskole på Jåsund i tråd med vedtak i utvalg for oppvekst og kultur 01.06.2018

Prioriterte tema for rulleringen er **elevtallsprognoser, kapasitet på skolene i planperioden, kartlegginger universell utforming, kartlegging uteområdenes kvalitet** og **status på gjennomføring av vedtak** som ble fattet da skolebruksplan 2017-2027 ble vedtatt. Status for godkjenning av skoler og skolefritidsordninger i tråd med forskrift til miljørettet helsevern i barnehager og skoler vil bli presentert som tidligere.

Planen inneholder et sammendrag (kapittel 1), en innledning om mandat for rulleringen (kapittel 2), informasjon om nærskolereiten (kapittel 3) og status for vedtakene i K.sak 42/17 Skolebruksplan 2017-2027 (kapittel 4).

Kapittel 5 gir status for godkjenning etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. I kapittel 6 presenteres Sola kommunes krav til skolebygg og forslag til funksjons- og arealprogram for planperioden. Vedlegg 11.3. viser i hvilken grad dagens skoleanlegg tilfredsstiller kravene. I kapittel 7 oppsummeres kommunens kartlegginger av i hvilken grad skoleanleggene møter dagens føringer for universell utforming, størrelse og krav til kvalitet.

I kapittel 8 og i vedlegg 11.1. presenteres prognoser for antall barn i skolepliktig alder for planperioden. Kapittel 9 beskriver hvordan skolene kan møte elevtallsutviklingen. Under den enkelte skole fremkommer også behov for spesialrom, grupperom og kontorarbeidsplasser, garderober for de ansatte mm, jfr Arbeidsmiljøloven med forskrifter.

Planen er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av rådgivere hos skolesjefen, avdeling eiendom, avdeling plan og kommunelegen. Hovedtillitsvalgt Utdanningsforbundet og hovedverneombud skole har deltatt på møtene. Arbeidet har pågått fra april 2018 til februar 2019.

3. Nærskolerett

«Grunnskoleelevene har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til. Kommunen kan gi forskrifter om kva for skole dei ulike områda i kommunen soknar til..» og «....Etter søknad kan eleven takast inn på annan skole enn den eleven soknar til.» (Opplæringsloven § 8-1. Skolen)

Både i forarbeidene til loven (NOU 18 1996) og i Utdanningsdirektoratets tolkninger av loven i ettertid, er elevens rett til å gå på den nærmeste skolen presisert. Også geografiske forhold, topografi, trafikkfarlig skolevei, hvordan hjemmene er fordelt på grender og skolens kapasitet kan vektlegges når kommunene utarbeider inntaksområder. Men kommunene må dimensjonere sine skoler for de elevene som sogner til skolene for eksempel som følge av vedtak om utbygging. Kommunen kan ikke legge vekt på hensyn som vil være i strid med nærskoleprinsippet som lik belastning på kommunens skoler, opprettholdelse av skoler med svakt elevgrunnlag m.m.

Forskriften om hvilke skoler elevene sogner til, eller inntaksområder som blir benyttet i denne planen, skal utformes for å gi forutsigbarhet for hvordan nærskoleprinsippet tolkes for den enkelte elev. I nærskolesaker og i fastsettelse av forskrift om skolekretsgrenser kan det i utgangspunktet ikke legges vekt på fremtidige kapasitetsproblemer, uansett hvor dokumenterte disse skulle vise seg å være. Retten til å gå på nærmeste skole utløser ikke rett til bygging av nye eller utvidelse eller opprettholdelse av eksisterende skoler.

En skole er full når elevtallet har nådd en viss grense, skjønnsmessig, pedagogisk og bygningsmessig. Med et slikt maksimumstall må kommunen fordele de øvrige elevene på andre skoler på en forsvarlig og likeverdig måte enten ved forskriftsregulering eller ved enkeltsaksbehandling.

Foresatte kan søke om opptak på annen skole dersom det er tilgjengelig personale og lokaler. Denne retten medfører ikke rett til å kreve opprettelse av ny klasse. Foresatte kan søke om å bytte skole ved skolestart hvert år og ved flytting. Kommunen kan fastsette søknadsfrist.

Konsekvenser for kommunen;

- Nærskoleretten må ligge som premiss for valg av nye skoletomter. Det betyr at en må tilstrebe å legge nye skoler midt i utbyggingsområdene slik at flest mulig barn får kort vei til nærmeste skole.
- Skolene må dimensjoneres slik at inntaksområdets elever får plass, inkl. nytilflyttede elever som kommer som følge av nye utbyggingsområder kommunen har vedtatt.

Sola kommune definerte i skolebruksplan 2012-2022 inntaksområder som en beskrivelse av hvilke områder som ligger nærmest de ulike skolene, slik at skolene kan dimensjoneres for elevtallsutviklingen i inntaksområdet og gi forutsigbarhet i elevenes skoletilhørighet. Se denne planens vedlegg 11.1.1.

Dersom elevene bor nærmere en annen skole enn inntaksområdene viser når en måler faktisk avstand langs veier i terrenget, har eleven rett til å gå på den nærmeste skolen. Da en utarbeidet inntaksområdene tok en hensyn til nærhet til nærmeste skole, planlagt utbygging av veier i planperioden, topografiske avgrensninger og gamle kretsgrenser.

Da en behandlet skolebruksplan 2012-2022, vedtok en dagens inntaksområder og en skolestruktur basert på ungdomsskolekapasitet i sør, sentrum og Tananger og at alle daværende skoler skulle opprettholdes, inkl. Sola barneskole. Utvalg for oppvekst vedtok 31.05.2018 justerte inntaksområder for ungdomsskoleelevene i sentrum når Kjerrberget ungdomsskole starter opp og sentrum får to ungdomsskoler. I samme møte vedtok en hvordan en skal justere inntaksområdene for barneskoleelevene på Jåsund når ny barneskole bygges der.

For kommunenes økonomi er det gunstig å benytte kapasiteten i eksisterende skoler, før en bygger nye skolebygg, selv om dette vil medføre at noen elever ikke får gå på nærmeste skole.

På Utdanningsdirektoratet nettsider finnes denne lovtolkningen som sist ble oppdatert 12.12.2014:

«Det er en utfordring ved nærskoleprinsippet at en individuell rettighet skal oppfylles, i utgangspunktet uavhengig av kommunens økonomi, samtidig som det kan være relevant å legge vekt på kapasiteten på skolene. Kapasitetsproblemer har gjerne sin bakgrunn i at kommunen av praktiske og økonomiske årsaker ikke har klart eller

ønsket å tilpasse skolestrukturen raskt nok. I andre tilfeller kan det være et bevisst valg at en skole ikke bygges ut i samsvar med behovet i nærområdet. Det kan være politisk vanskelig å legge ned en liten og kanskje tradisjonsrik skole, samtidig som det er en kjensgjerning at skolen ikke kan huse alle elevene i området som sokner til skolen. Dersom kommunen tar et bevisst valg om å opprettholde en liten skole, må kommunen fordele elevene som ikke det er kapasitet til på andre skoler. Dette kan være særlig utfordrende, og kommunen må regne med mange klagesaker. Dersom kommunen ikke synliggjør forsvarlige og lovlige vurderinger ved fordelingen av elevene, vil klageinstansen måtte gi klagerne medhold.»

«Det understrekes til sist at kapasitetsproblemer grunnet praktisering av fritt skolevalg, eller at elever er tatt inn på skolen etter § 8-1 andre ledd, ikke er relevante.»

[\(Nærskoleprinsippet og skolekretsgrenser: Utdanningsdirektoratets tolkning 12.12.2014\)](#)

Kommunestyret besluttet i sak 87/15 punkt 13 at en skulle utfordre nærskoleprinsippet ved at innbyggere kontaktes med spørsmål om å fravike dette prinsippet. Som en ser av teksten ovenfor, har kommunen svært begrenset mulighet til å utfordre nærskoleretten.

Sola kommune har følgende prosedyre for tildeling av skoleplass:

- Barn blir registrert / innskrevet ved nærskolen så fremt de er folkeregistrert i Sola og så lenge nærskolen har ledig kapasitet. (I oktober sender nærskolen ut informasjon til foresatte med barn som skal begynne på skolen neste høst. Informasjonen blir sendt i digital postkasse eller per brev. Foresatte skal registrere barnet på kommunens nettside. Dersom dette ikke blir gjort, blir barnet innskrevet som elev ved nærskolen. Foresatte kan også legge barnet inn ved annen skole enn nærskolen når de registrerer barnet for skolestart)
- Er nærskolen full, vil skoleledelsen først kontakte foresatte som bor mellom nærskolen og neste skole for å få til en frivillig ordning der en oppfordrer foresatte til å søke barnet inn på annen skole enn nærskolen.
- Dersom det fremdeles er innskrevet flere barn enn skolen har kapasitet til å ta imot, vil barn bli tildelt skoleplass på annen skole. Momenter som blir vurdert i saksbehandlingen vil være;
 - avstand fra hjemmet til annen skole enn nærskolen
 - trafikkfarlig skolevei til nærskolen og til annen skole
 - om barnet har søsken på nærskolen
 - om barnet har spesielle behov som tilsier at opplæring på annen skole enn nærskolen utgjør en større belastning for dette barnet enn andre barn
- Foresatte får enkeltvedtak om skoletilhørighet fra nærskolen.

Foresatte til elever som kommer tilflyttende og elever på 2.-10.trinn som underveis i skoleåret ønsker å bytte skole, tar kontakt med nærskolen som avklarer med annen skole om det er ledig skoleplass der.

4. Status skolebruksplan 2017-2027

Kommunestyret fattet 15.06.2017 12 vedtak i sak 42/17 Skolebruksplan for Sola kommune 2017-2027.

4.1. Vedtak som er utført

Dette punktet inneholder vedtak administrasjonen har arbeidet med å iverksette, inklusiv utbyggingsprosjekter som kommunestyret har utsatt i *Handlings- og økonomiplan for 2018-2021 og 2019-2022*.

1. «Bygging av en 1.- 10. skole med 21 klasserom i Sande-Skadbergområdet framskyndes med et år slik at skolen står klar til skolestart i august 2021. Skolen bygges ut fra ungdomsskolestandard for omgjøring til ungdomsskole på et senere tidspunkt. Rådmannen legger fram egen sak om lokalisering i 2017.

1.a) Idretts - og kultur/fritidsfaglige vurderinger bør innhentes og legges vekt på når lokalisering skal vurderes.»

Formannskapet vedtok 5.12.2017 lokalisering av ny ungdomsskole i sak 33/2017.

«Ny ungdomsskole i sentrum lokaliseres til tomtealternativ C ved Skadberg skole. Det jobbes videre med å få etablert en flerbrukshall av enkel standard, som alternativ til gymsal. Fotavtrykket til samlet bygningsmasse skal ikke overstige 6000 m2»

Utvalg for oppvekst vedtok 31.05.2018 inntaksområder for Jåsund skole og den nye ungdomsskolen i sentrum, samt navn på ungdomsskolen. (sak 22/2018)

«Rådmannens forslag til grense mellom inntaksområdet til Sola ungdomsskole og ny ungdomsskole vedtas.

Rådmannens forslag til sørlig grense for inntaksområdet for Jåsund barneskole vedtas. Inntaksområdene for Haga og Storevarden justeres i tråd med vedtaket.

Navn på den nye ungdomsskolen blir Kjerrberget ungdomsskole.»

Utvalg for plan og miljø fikk 26.09.2018 reguleringsplan 0599 Kjerrberget ungdomsskole til 1.gangsbehandling. Skolen bygges i to trinn med 14 klasserom og spesialrom i 1.bygetrinn. Første byggetrinn er planlagt ferdig til skolestart i 2021. 8.mai ble det arrangert åpent informasjonsmøte på Skadberg. Høringsfrist for 1.gangsbehandling var 14.12.2018. Rådmannen vil innarbeide relevante merknader og legge saken fram for utvalg for plan og miljø før den kommer til 2.gangsbehandling i kommunestyret.

2. «Det legges til rette for at Sola ungdomsskole skal benytte Kornbergveien 23 fra 2018 og lokalene til Skjalgstova barnehage ved behov og fram til ny 1.- 10.skole står ferdig.»

Kommunestyret har satt av 7 millioner kroner til utbedring av Kornbergveien i Handlings- og økonomiplanen for 2019-2022. Prognosene for denne planen og skolens elevtall tilsier at det ikke har vært behov for å benytte Skjalgstova og Kornbergveien 23 når Kjerrberget skal ferdigstilles august 2021. Fordelene med å undervise elevene samlet på Sola ungdomsskole, til tross for plassmangel, er vurdert til å være større enn å få bedre plass, men drive skole på to steder. I kapittel 9 kan en lese mer om hvordan Sola ungdomsskole kan møte elevtallsveksten de kommende to årene.

4. «Datarom bygges om og benyttes til klasserom fra august 2017 på Grannes, Skadberg og på Sola ungdomsskole fra 2020 på Haga og fra 2022 på Røyneberg.»

Skoleåret 2018-2019 omgjøres datarom med vindu til ordinære klasserom siden elevene får eller er i ferd med å få, bærbare chromebooks og de gamle stasjonære PCene fases ut. Kapasitetsmålet på disse skolene økes tilsvarende fra skoleåret 2018-2019. Datarommet på Sola ungdomsskole benyttes til naturfagundervisning og til valgfaget teknologi i praksis.

5. «De gamle arealene til Grannes Ressurssenter bygges om til 3 undervisningsrom med grupperom og garderober til skolestart i 2018. I forkant av den videre ombyggingen av Grannes, utarbeides det en helhetlig plan for å ivareta skolens behov for økt kapasitet og tilstrekkelige lokaler til spesialrom med mer i tråd med vedtatt forslag til funksjons- og arealprogram. Fire garderober og to klasserom utvides til skolestart i 2021. Ved behov bygges deler av SFO-arealet om til et klasserom.»

I k.sak 45/17 Budsjettoppfølging 2017 investeringer per 30.04.2017 vedtok kommunestyret å flytte 2,5 millioner fra 2018 – budsjettet fram til 2017 slik at arbeidet kunne igangsettes tidligere.

Det var satt av midler til denne ombyggingen i Handlings- og økonomiplanen for 2018-2021.

Garderoben utenfor skolens datarom ble utvidet i 2018 og datarommet er nå omgjort til klasserom. Dermed økte skolens kapasitet med 18 elever. Skolen har nå 12 klasserom. Skoleåret 2018-2019 har skolen 12 klasser og benytter to kjøkken i det nye E-bygget til klasserom. Mindre, nødvendige bygningsmessige endringer vil bli foretatt.

Rådmannen har utarbeidet tegninger for ombygging av arealene Ressurssenteret benyttet tidligere, til 3 klasserom. Det vil gi en kapasitetsøkning på 73 elever. Da *Handlings- og økonomiplanen for 2019-2029* ble vedtatt, utsatte kommunestyret denne ombyggingen. Det ble satt av 1,2 millioner i 2019 og 7 millioner i 2022 til tilbakeføring av klasserom og utearealer.

Siden det ikke er blitt aktuelt med omfattende endringer, er det ennå ikke utarbeidet en helhetlig plan for arbeidet. Mer om skolens behov for kapasitetsøkning i denne planens kapittel 8 og 9.

Det er planlagt å ruste opp uteområdene på Grannes for 1,2 millioner i 2019.

6. «Storevarden skole bygges ut med to klasserom, lager og garderober i tilknytning til SFObygget til skolestart i august 2019.

I *Handlings- og økonomiplanen for 2019-2022* er det satt av 12,3 millioner i 2019 og ytterligere 4 millioner i 2020, til to ekstra klasserom, storstue og oppgradering av utearealer ved Storevarden skole. Rådmannen ser på muligheten for å endre romplanen i skolens underetasje for å få plass til to klasserom i eksisterende bygningsmasse, samt delvis ut- og ombygging for å etablere en storstue sentralt i skolen. I tillegg er det planlagt å oppgradere skolens uteområde. Dette gjelder både ivaretagelse av overvannsproblematikk på baksiden av skolen og oppgradering av ute-/lekearealer.

8.» Det søkes om *spillemidler* når bygg og uteområder kvalifiserer for dette.»

Rådmannen legger årlig fram oversikt til kommunestyret over hvilke søknader om spillemidler som er sendt og hvilke positive svar som er mottatt. Dette var i desember 2018 del av k.sak 79/2018 [Revidering av handlingsplan for idrett og fysisk aktivitet](#). I 2018 fikk Sola kommune tildelt spillemidler til balløkke Skadberg skole og til svømmehall og flerbrukshall på Dysjaland. Søknader er sendt for rehabilitering Dysjaland flerbrukshall og Tananger svømmehall i tråd med prioriteringslisten som ble vedtatt i saken. Søknad for volleyballanlegg/gymsal for Kjerrberget ungdomsskole vil bli sendt.

9.» Skolebygningene og uteområdene kartlegges i tråd med kravene til universell utforming før neste rullering av skolebruksplanen.

10. Rådmannen kartlegger om skolenes uteområder oppfyller anbefalt norm for utearealer før neste rullering av skolebruksplanen.»

Rådmannen har kartlagt størrelsen og kvaliteten på uteområdene og i hvilken grad skolebyggene og uteområdene er universelt utformet, se denne planens kapittel 7.

11. «Det legges fram ny sak om skolenes kapasitet i et tiårsperspektiv med oppdaterte elevtallsprognoser første kvartal 2019.»

Rådmannen legger fram skolebruksplan 2019-2029 for politisk behandling våren 2019.

12. «De budsjettmessige konsekvenser av tiltakene innarbeides i de kommende Handlings- og økonomiplaner.»

Rådmannen følger elevtallsutviklingen nøye og innarbeider nødvendige tiltak fra skolebruksplanen i forslag til Handlings- og økonomiplaner.

4.2. Vedtak som skal iverksettes etter 2018

3. «Det bygges en barneskole med 21 klasserom på Jåsund slik at den står klar til skolestart i august 2022. Det bør vurderes å se på Myklebust og Jåsund som felles skolekrets ved oppstart av Jåsund skole. Det forutsettes at det bygges flerbrukshall i tilknytning til skolen på Jåsund og ikke gymsal.

I Handlings- og økonomiplanen for 2019-2022 er det satt av 2 millioner til bygging av Jåsund skole, byggetrinn 1 i 2022. Inntaksområder for skolen ble fastsatt i utvalg og oppvekst sitt møte den 31.05.2018. En kan lese mer om elevtallsprognoser og skolekapasitet i Tananger i denne planens kapittel 8 og 9.

7. «Klasserom i paviljongen på Haga bygges om til sambruk med SFO til skolestart 2021.»

Faktisk elevtall på Haga tilsier at det ikke har vært behov for dette tiltaket. En kan lese mer om elevtallsprognoser og skolekapasitet på Tananger i denne planens kapittel 8 og 9.

5. Status miljøretta helsevern

Skoler, skolefritidsordninger og barnehager skal være godkjent etter *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler*, jf. § 6. Godkjenning skal foreligge både etter etablering, utvidelse eller endring av virksomheten. I tillegg føres det regelmessig tilsyn, møter og befaring med at forskriften overholdes. Det er kommuneoverlegen som gir godkjenning og fører tilsyn etter nevnte forskrift. For skoler, skolefritidsordninger og barnehager er det satt et mål om å føre tilsyn hvert tredje år. Dette vil variere noe ettersom samarbeid, befaring og kontakt med de enkelte virksomhetene, utenom tilsyn, gir en god indikasjon og oversikt over driften.

5.1 Skoler

Alle skolene i Sola kommune er godkjent etter forskriften. Noen få skoler har en godkjenning fra år 2000, da alle skolene ble gjennomgått i forbindelse med at forskriften trådte i kraft. Andre skoler, som enten er nybygg, eller som har gjennomgått en rehabilitering, har alle fått godkjenning etter tilsyn og befaring.

I 2018 ble det utført en detaljert kartlegging av universell utforming av skolebygg og uteområder, samt vurdert kvalitet og størrelse på skolens uteområder i tråd med vedtak i skolebruksplan for Sola kommune 2017 – 2027. Eiendomsavdelingen har planlagt og utformet rapportene. Deltakere har vært rektor, ergoterapeut (kompetanse innenfor universell utforming) og miljørettet helsevern. Rapportene har vært på høring i skolens kvalitetsteam og hos elevrådene. Kartleggingene blir omtalt i kapittel 7 i denne skolebruksplanen.

Kommuneoverlegen har ført tilsyn med samtlige skoler de siste årene, de fleste tilsynene er utført i 2012 og 2017. Ved noen av tilsynene ble det påvist avvik fra forskriften, og det ble gitt pålegg om utbedringer. De aller fleste avvikene er i dag lukket.

Håland skole har et avvik knyttet til bilkjøring på en boligadkomstveg som går i ytterkanten av skolens område. Veien skiller skoleområdet fra et leplantingsbelte mot tiliggende landbrukseiendom, som er avsatt i reguleringsplanen for området. Leplantingsbeltet benyttes av skolens elever til lek og opphold, og elevene krysser adkomstvegen for å komme til området. Avviket er i ferd med å bli lukket.

Skolene beholder godkjenningen selv om det skulle oppstå avvik ved tilsyn. Ved alvorlige avvik som ikke blir lukket, kan det være aktuelt å frata en skole godkjenningen. Dette har ikke vært aktuelt ved skolene i Sola.

Oversikt over godkjenninger, tilsyn og avvik for skoler, 27.01.2019:

Skole	Når godkjent	Sist tilsyn	Befaring	Ute-stående avvik	Type avvik	Ansvar
Dysjaland	2003	2017	2018			
Grannes	2010	2014	2018			
Haga	2000	2017	2018			
Håland	2000	2017	2018	1	Bilvei langs skolens område	Eiendom
Røyneberg	2011	2017	2018			
Sande	2000	2012	2018			
Skadberg	2012	2013	2018			
Sola	2012	2016	2018			
Sola u. skole	2011	2013	2018			
Storevarden	2003	2017	2018			
Tananger u. skole	2011	2014	2018			
Læringscenteret	2014	2014				

Oversikt over godkjenninger, tilsyn og avvik for skolefritidsordninger, 27.01.2019:

Skolefritidsordning	Når godkjent	Sist tilsyn	Befaring	Ute-stående avvik	Type avvik	Ansvar
Sandehåla	2010	2012	2018			
Tananger menighets SFO	2010	2016	2017			
Håland skole SFO/tidligere Håfri	2010	2017	2018			
Røyneberg skole SFO/tidligere Røyneberg fritidshjem	2010	2017	2018			
Grannes skole SFO forsterket tilbud	2010	2016	2018			
Storevarden fritidssenter	2012	2016	2018			
Sola skole SFO	2012	2016	2017			
Haga skole SFO/ tidligere Haga fritidshjem	2012	2017	2018			
Grannes fritidshjem	2012	2014	2018			
Dysjaland skole SFO	2014	2017	2018			

5.2 Skolefritidsordninger

Skolefritidsordninger skal godkjennes etter forskriften, og alle skolefritidsordninger i Sola er godkjent.

Godkjenning er blitt gitt til virksomhetene som ikke hadde avvik eller har gitt tilbakemelding om at avvikene ved tilsynet er lukket.

Kommunale skolefritidsordninger er en del av en skoles organisasjon og virksomhet og blir behandlet under tilsyn med skolen.

6. Krav til skolebygg/forslag til funksjons- og arealprogram

Det er mange lover og forskrifter som gir føringer for hvordan skoleanlegg skal utformes. Da Sola kommunes krav til skoleanlegg ble utarbeidet, tok en hensyn til føringene i Opplæringsloven med forskrift, forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, lov om behandling av personopplysninger, lov om likestilling og forbud mot diskriminering, Arbeidsplassforskriften og byggt teknisk forskrift.

I følge personvernloven skal byggene være utformet slik at en ivaretar krav til **sikker informasjonsbehandling** slik at sensitiv informasjon ikke kommer på avveie. Fysisk sikring er en del av dette arbeidet. Kommunens bygg er delt inn i rød, gul og grønn sone alt etter hvilke data som behandles i sonen. Hver sone har egne krav til fysisk sikring. Noen av skolenes rom er definert som gule soner. Det betyr at tilgang til sonen skal være kontrollert (overvåket eller låst) av elektronisk nøkkel (et adgangskontrollsystem med loggføring) hele døgnet. Skolene har gjennomført ROS-analyser. Seks av kommunens skoler er ikke ennå fysisk sikret i tråd med kommunens krav til sikker informasjonsbehandling, og dette må håndteres gjennom midlertidige avbøtende tiltak med de driftsulemper det fører med seg. Avsatte midler kan rekke til at tre skoler blir utbedret i 2019.

Krav til skolebygg / forslag til funksjons- og arealprogram skal benyttes når en planlegger nye skolebygg. Det er også et mål at disse kravene følges ved større rehabiliteringer av skolebygg.

6.1. Sola kommunes krav til skolebygg og uteområder

Opplæringslovens har bestemmelser for hvordan skolenes fysiske miljø skal være.

«§ 9 A-7. Det fysiske miljøet

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndigheitene til kvar tid tilrår. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.

Dersom ein elev eller forelder eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningsloven som om det var gjort enkeltvedtak.»

«Alle skoler og barnehagers uteområder skal tilrettelegges for allsidig fysisk aktivitet og fellesskap.» (folkehelsestrategi for Sola kommune, k.sak 50/2018 vedtatt september 2018)

Skolebyggene med tilhørende uteområder skal være trygge, funksjonelle arealer for undervisning, lek og læring for alle, og innby til mangfoldige aktiviteter og til fellesskap. Byggene må være fleksible slik at bruken kan tilpasses endrede læreplaner, varierende elevantall og sambruk med kulturskolen og frivillige lag og organisasjoner.

Skolene skal være gode arbeidsplasser for de ansatte med tilstrekkelige arealer til individuelt arbeid og samarbeid i større og mindre grupper, gode garderobeforhold med dusjmuligheter og rom for hvile/amming.

1. Elever og ansatte skal være trygge på skolen.

- A. Skolene skal ha toveis varslingsystem for bruk i kritiske situasjoner. Anlegget skal dekke alle rom og områder der elever eller ansatte oppholder seg. Styringsystem skal ha tilfredsstillende driftssikkerhet og sikkerhet mot sabotasje.

Det vurderes i hvert enkelt prosjekt om løsningen bør integreres med, eller fungere sammen med, telefonløsning, brannvarslingsanlegg, lydanlegg, skoleklokke ol.

- B. Nye skolebygg skal ha innsyn i alle elevrom.
- C. Det skal være enkelt for ansatte å ha oversikt over hva som skjer ute og inne.
- D. Skolen skal ha oversiktlige innganger.
- E. Skolenes toaletter skal være desentraliserte og ha hele vegger fra gulv til tak.
- F. Utearealene skal være trafikksikre og skjermet for buss-, renovasjons- og varetransport.

2. Byggene skal legge til rette for sikker informasjonsbehandling og sambruk

- A. Byggene skal være utformet slik at en ivaretar nasjonale og kommunespesifikke krav til sikker informasjonsbehandling.
- B. Bygningsmassen, med låse- og nøkkelsystem, skal legge til rette for sambruk.
- C. Rom til sambruk må ha løsninger som sikrer elevens personopplysninger og elevarbeider f.eks. låsbare skap.
- D. Lag og organisasjoner skal få tilgang på lagerplass og toaletter i nærheten av lokalene de benytter.

3. Utearealene skal innby til lek, læring og trivsel for alle

- A. Størrelsen på skolens uteområder skal være i tråd med anbefalingene i veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.
- B. Uteområder skal være oversiktlige og universelt utformet.
- C. Skolens utearealer skal by på muligheter for fysisk aktivitet og sosialt samvær, rekreasjon og hvile. Utearealene skal fremme lek og motorisk utvikling, stimulere til egenaktivitet, men også til organiserte aktiviteter bl. annet i undervisningen.
- D. Uteområdet skal kunne brukes av innbyggerne etter skoletid.

4. Skolebyggene skal være fleksible og gi mulighet for varierte læringserfaringer

- A. Skolebyggene skal være universelt utformet.
- B. Skoleanleggene skal legge til rette for gode møteplasser som fremmer samspill.
 - Bygget skal ha et område der alle skolens elever kan samles.
 - Bygget skal ha et kantineområde der minimum en tredel av elevene kan spise samtidig.
 - Skolen skal ha et personalrom som også kan brukes til felles arbeidsmøter for hele personalet.
- C. Skolens arealer skal gi mulighet for fellessamlinger, forsøk, kreativitet, skapende aktiviteter, samarbeid og fordypning individuelt og i grupper.
 - Klassens læringsareal skal legge til rette for varierte arbeidsformer.
 - Skolene bygges for fleksibel bruk av spesialutstyrte læringsareal.
- D. Nye skoler bygges i tråd med vedtatt forslag til funksjons- og arealprogram. Eksisterende skoler skal ha arealer i tråd med minimumsnorm for kapasitetsvurdering.
- E. Byggene skal være mulig å tilpasse ulikt antall elever, ulik bruk, skiftende læreplaner og varierte arbeidsformer.

5. Skolene skal tilfredsstille kravene i lov og forskrift

- A. Skolene skal være godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.
- B. Skolene tilfredsstiller Arbeidsmiljølovens krav til en god arbeidsplass.
- C. Skoleanleggene skal bygges med tanke på livssyklus-kostnader.
- D. Skolebyggene skal være energieffektive og lette å vedlikeholde og bruke.

6.2. Forslag til funksjons- og arealprogram 2019-2029

Forslag til funksjons- og arealprogrammet viser de ulike funksjoner som skal ivaretas, og det arealprogrammet som legges til grunn ved planlegging av framtidige skolebygg. Her er tatt hensyn til gjeldende lovverk på området. Det kan bli aktuelt å tilpasse hvert enkelt byggeprosjekt når en planlegger skoleanlegget. Et godt læringsmiljø skal stå i fokus ved tilrettelegging av nye skolebygg.

Forslaget er utarbeidet i samarbeid med avdeling eiendom, oppvekst, og miljørettet helsevern. Hovedtillitsvalgt for Utdanningsforbundet og kommunens hovedverneombud har vært involvert i arbeidet. En har sammenlignet med tilsvarende krav i andre kommuner. Forslag til funksjons- og arealprogrammet har vært ute på høring til skolenes kvalitetsteam og elevråd.

Forslag til funksjons- og arealprogrammet er inndelt etter de ulike funksjonene som skal ivaretas i bygget.

GENERELLE LÆRINGSAREAL omfatter klasserom og grupperom. Her skal klassen kunne samles og oppleve tilhørighet og trygghet i et trivelig arbeidsmiljø. En legger til grunn at rommene skal kunne ha plass til 30 elever. Klasseroms-størrelse på 75 m² og grupperom på 20 m² gir et samlet areal på 95 m² pr klasse. En legger da til grunn samme arealnrm som i tidligere skolebruksplan. Gruppearealene kan utnyttes fleksibelt ved at noen kan være større hvis andre er mindre, og 2 kan slås sammen til ett for å gi en bedre utnyttelse. Det skal legges til rette for kreative og varierte arbeidsformer.

ELEVgardEROBER OG TOALETTER

Elevgarderobene skal ha tilstrekkelig plass for yttertøy og sko. For 1.- 4.klasse skal det være plass til skiftetøy, og på ungdomstrinnet skal elevene ha låsbare skap.

Det skal etter forskriftene være ett toalett pr 20 barn på en skole.

SFO lokaliseres som sambruk med skolens kantineareal. Det skal være kontor for SFO-leder og garderobe for personalets yttertøy i nærheten av oppholdsområdet for barna. For øvrig benytter personalet skolens personalgarderober.

FELLESAREAL

Bygningsanlegget må utformes slik at ønsket om medmenneskelig kontakt og sosialt liv blir ivaretatt. Det er ønskelig at fellesarealet kantine, aula/allrom og bibliotek blir et sosialt samlingspunkt for alle service-funksjonene i bygningskomplekset. Fellesarealet bør være et hyggelig innendørs møtested der elevene kan bli kjent med hverandre på tvers av klasser og årstrinn. Det legges opp til at skolens kantine/spiseområde kan ha 1/3 av skolens elever til bords samtidig. På barneskoler har dette arealet sambruk med SFO. Det legges opp til kantinekjøkken for tilberedning av mat i tilknytning til dette arealet. Det vil være aktuelt med frokost for elever, mat i SFO og mat til lunsj. Kantinekjøkken brukes også i forbindelse med samdrift, arbeidstrening og elevbedrift. Skolens allrom / aula har scene for forestillinger og framføringer, og vrangleareal slik at det til sammen kan romme alle elevene. Her regner en 0,5 m² pr elev. Scene kan ses i sammenheng med skolens musikkrom. Noen av skolens toaletter legges i utkanten av fellesarealet. Skolen legges til rette for sambruk med lagerplass for lag og foreninger. Alle skoler er lovpålagt å ha tilgang til bibliotek, Biblioteket legges sentralt i skolebygget, lett tilgjengelig for alle elever.

SPESIALUTSTYRTE LÆRINGSAREAL

Spesialutstyrte læringsareal utformes og utstyres slik at praktiske oppgaver i fagene lar seg gjennomføre i tråd med læreplanen. Musikkrommet med lager og øvingsrom, skal være på 130 m² til sammen. For mat og helse-faget beregnes ett kjøkken for B14 og B21 og 2 kjøkken for U21. I tillegg kommer lagerrom og plass til stell av klær. Skolekjøkkenet utstyres med arbeidsplasser for inntil 20 elever. Naturfagrommet skal legges til rette for eksperimenter og forsøk. B21 og U21-skoler trenger 2 naturfagrom. Det skal være et forberedelsesrom i tilknytning til naturfagrommet. Det bygges ikke eget rom for teknologi og design.

I forslaget til ny læreplan fra høsten 2020 vil kunst- og håndverksfaget igjen bli mer praktisk rettet; der håndverksferdigheter, kunst- og designprosesser, visuell kommunikasjon og kulturforståelse foreslås som de 4 kjerneelementene i faget. Det vil være viktig å lokalisere de ulike rommene for faget i tilknytning til hverandre. Skolene skal ha plass for tegneforming for hel klasse, og for tekstile arbeider, keramikk og verksted for tre og metallarbeider for inntil 20 elever.

Skolen vil trenge en gymsal pr 14 klasser. Gymsalen har eget lagerrom. Det skal være tilstrekkelig garderobe-kapasitet med adskilte garderober for gutter og jenter, og avlukker i elevdusjene.

PERSONAL- OG ADMINISTRASJONSAREALER rommer kontorer for skolens rektor, inspektører og saksbehandler og resepsjon/forværelse. For lærernes arbeidsrom er kravet 6 m² pr ansatt. Lærerarbeidsplassene fordeles på flere rom. En beregner at det er 3,5 ansatt pr klasse. Til møterom beregnes 50 m² for B14 skoler og 100 m² for B21 og U21 skoler. I tillegg kommer grupperom / møterom som kan brukes både av elever og personalet, nær klasserommene. Det skal være ett ammerom / hvilerom pr skole. Kopirom og boklager legges nær administrasjonen. En vil legge til rette for at flest mulig av de ansatte kommer seg til og fra jobb uten å bruke bil, så skolene skal ha gode garderobefasiliteter for personalet. Personalrommet utstyres med en liten kjøkken-del, og rommet fungerer både som pauserom og som et rom for møter med hele personalet.

ELEV TJENESTER

Skolehelsetjenesten er en del av kommunens lovpålagte helsetjeneste til barn og unge, og tjenesten har lokaler ved de kommunale skolene. Skolehelsetjenestens formål er å fremme psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold og forebygge sykdommer og skader. Tjenestens oppgaver er beskrevet i "Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helse- og skolehelsetjenesten» av 3. april 2003. Helsesykepleier (tidligere helsesøster) og andre helsetjenester har fått en større plass i skolen de siste årene, og en må legge til rette for 2 rom for helsetjenester på B21 og U21-skoler. Sosillærer har kontor i nærheten av helsetjenester. På ungdomstrinnet legges også rådgivers kontor til denne avdelingen.

STØTTEAREAL

For renhold av skolen, trengs et rom for lager og moppevask, samt et lite rom pr etasje for utstyr og tilgang på vann. Driftsleder har kontor plass kombinert med verksted og lager. Skolen trenger ett sentralt og flere små server- / IKT-rom. Sykkelparkering for ansatte skal være under tak. Her beregner en at 40% av de ansatte sykler, og at det er behov for 1 m² pr sykkelparkering. Sykkelparkeringen kan legges i, eller i nær tilknytning til, bygget. Elevenes sykkelparkeringsplass skal fortrinnsvis være under tak og i nærheten av skolens inngangsparti, men regnes ikke inn i byggets areal. Tekniske krav til ventilasjon og energieffektive bygg medfører at teknisk rom krever 300 m² på B14-skoler og 400 m² på B21 og U21-skoler.

HØRINGSUTTALELSER

Funksjons- og arealprogrammet har vært på høring til skolenes elevråd og kvalitetsteam (rektor, tillitsvalgt og verneombud).

a) Høringsuttalelser som blir tatt til følge:

- Elevrådet ved Haga skole ønsker sykkelstativ til elevene.
Ved nye skoler legger en til grunn at elevene skal ha sykkelparkering plassert i nærheten av skolens inngangsparti, dog slik at trafikksikkerheten ivaretas. Elevenes sykkelparkering skal om mulig ha takoverbygg.
- Elevrådet ved Tananger ungdomsskole påpeker at det er viktig med avlukker i elevdusjene.
I skolebruksplanens forslag til funksjons- og arealprogram beskrives at hver gymsal skal ha 2 elevgarderober med 8 avlukker med dusj pr garderobe. Dette betyr at alle elevdusjer vil ha både sidevegger og dør i front.
- Kvalitetsteam ved Haga skole ber om heis hvis bygget har etasjer.
Dette blir ivaretatt ved alle nye skoler for å innfri kravet om universell utforming.
- Kvalitetsteam ved Tananger ungdomsskole påpeker at det er positivt at størrelsen på grupperom er fleksibel.
Dette ivaretas, og endelig fordeling på grupperomsstørrelser avgjøres når ny skole prosjekteres.
- Kvalitetsteam ved Tananger ungdomsskole ber om at skoler må ha tilstrekkelig antall dusjer til personalet.
De tror mange vil sykle og ha behov for dusj omtrent på samme tidsrom.
Gjennom byvekstavtalen skal en legge til rette for økt transport med sykkel. I forhold til forslaget til funksjons- og arealprogram som ble sendt skolene på høring, velger vi å øke garderobearealet med 6 m². Det er derfor satt av 66m² personalgarderobe for en B14 skole og 88 m² personalgarderobe for en B21 og U21-skole. Til sammenligning planlegges det på Kjerrberget ungdomsskole garderobefasiliteter for personalet med garderober, tørkerom og 8 dusjer innenfor 87 m². I sammenlignbare kommuner setter Stavanger av 88 m², Bergen 76 m² og Oslo 55 m² til personalgarderober.

b) Høringsuttalelser som ikke blir tatt til følge:

- Elevrådet ved Haga skole ber om puterom.
I forslag til funksjons- og arealprogrammet legges ikke opp til eget puterom. Det er ikke faglige mål fra læreplanen som krever et puterom. Trivsel og sosial aktivitet kunne blitt ivaretatt i et puterom. Skolen bør utformes slik at trivsel og sosial aktivitet blir ivaretatt i alle skolens rom. I skolens fellesrom eller klasserom / grupperom kan en legge til rette for varierte arbeidsformer og sittestillinger, og utstyre deler av rommet med puter eller tilsvarende. Inventarliste omfattes ikke av skolebruksplanen, og er derfor ikke beskrevet her.
- Elevrådet ved Tananger ungdomsskole mener mat- og helserommet må være større.
I forslag til funksjons- og arealprogrammet er det beregnet ett kjøkken og lagerrom til B14-skole og B21-skole (til sammen 110 m²), og 2 kjøkken og lagerrom til U21-skole (til sammen 200 m²). Det skal avsettes plass for stell av klær. Normalt er det inntil 16 elever på et kjøkken samtidig, men en planlegger nye skolekjøkken med 20 elevplasser for å kunne ha plass til unntaksvis å utvide elevgruppen. Den siste 4-ergruppen kan da plasseres sammen med lærers arbeids/demonstrasjonsbenk. Sammenligner en med nye Kjerrberget skole, så planlegges den med ett skolekjøkken på 93,3 m² inkludert stelleplass for klær, ett skolekjøkken på 86,6 m² og et lagerrom på 11,2 m². Her mener en å ha fått til gode og effektive løsninger tilpasset byggets utforming innenfor 191 m². I sitt forslag til funksjons- og arealprogram (tilsvarende U21-skole / 630 elever) har Stavanger kommune 210 m², Bergen kommune 158 m² og Oslo kommune 130 m² avsatt til skolekjøkken (mat og helse).
- Elevrådet ved Tananger ungdomsskole mener det er behov for et hvilerom for elever. I forslag til funksjons- og arealprogrammet er det ikke beskrevet eget hvilerom for elever. Det kan oppstå behov for at elever trenger å legge seg ned og hvile litt før de fortsetter dagen. En har da mulighet for å legge til rette grupperom eller en annet egnet rom / del av rom når et slikt behov oppstår. Det er ofte ønskelig at eleven da har tilsyn, slik at plass må velges slik at dette behovet ivaretas. Har skolen elever som ofte har behov for hvile, må eksisterende rom møbleres slik at dette blir ivaretatt. Ingen av forslag til funksjons- og arealprogrammene for Stavanger kommune, Bergen kommune eller Oslo kommune har avsatt plass til hvilerom for elever.
- Elevrådet ved Tananger ungdomsskole påpeker at det trengs parkeringsareal for mopeder for 10.klassinger. Generelt settes det nå av mindre areal til parkering ved kommunale bygg i forhold til tidligere. Etter inngått avtale med staten med byvekstavtale og bymiljøpakke, skal all vekst i transport være med offentlige transportmidler, sykkel og gange. Kommunen har forpliktet seg til å arbeide for tryggere skoleveier ved flere trafikksikkerhetstiltak. Dette medfører at kommunen ikke vil stimulere til at 10.klassinger bruker moped til skolen.
- Kvalitetsteam ved Tananger ungdomsskole synes ett toalett pr 20 elever høres unødvendig mye ut. I «Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler» heter det: «God praksis i skolen forutsetter følgende: • Antall toaletter/håndvasker er lett tilgjengelige og tilpasset behovet til skolen. Minst ett toalett pr. 20 elever og minst ett skal være rullestoltilpasset.». Dette er grunnen til at en oppretter normen på ett toalett pr 20 elever.

c) Høringsuttalelser som ikke tas inn i forslag til funksjons- og arealprogrammet

- Elevrådet ved Haga skole har gode innspill i forhold til interiørmessige ting. De ønsker hårføner for elever, manuell temperaturjustering på elevdusj, gode stoler i klasserom og sofa i fellesrom.
Interiørmessige forhold er ikke belyst i denne planen. Innspillene fra elevrådet ved Haga skole tas med i vurderingen ved detaljprosjektering når en planlegger en ny skole.

7. Kartlegginger

I følge vedtak 9 og 10 i k.sak 42/17 Skolebruksplan for Sola kommune for 2017-2027, så skulle det kartlegges om skoleanleggene møter kravene om universell utforming og om uteområdene følger anbefalt norm fra Helsedirektoratet. Kartleggingene ble utført høsten 2018.

Fargekodingen som er brukt i vedleggene 11.3, 11.4 og 11.5. må forstås som en vurdering satt av ansvarlig person for kartleggingene, som et verktøy for å få oversikt over situasjonen ved skolene, og prioritere videre oppfølging av tiltak. Den kan enkelt beskrives som et trafikkllys som sier om et forhold «bør forbedres», «er midt på treet» eller «er bra» sett ut fra et brukerperspektiv. Det er ikke en vurdering foretatt av et formelt kontrollorgan eller myndighetsorgan, og må ikke oppfattes som «lovlig» eller «ulovlig».

Kodene kan tolkes som følger:

Rødt – et punkt som bør vies oppmerksomhet og utbedres. Eller: en markering av et punkt som representerer et tydelig avvik fra dagens krav – men som det gjerne ikke er hensiktsmessig å utbedre fullt ut på grunn av kostnadsnivå. Rødt betyr «dårlig» eller «svært dårlig».

Gult – et punkt som ikke er i tråd med dagens krav, men som ikke vurderes som et alvorlig avvik. Eller: et punkt som så vidt oppfyller dagens krav, men burde være bedre ut fra brukerperspektiv. Gult betyr «ok».

Grønt – et punkt som vurderes som godt nok, uten behov for videre oppfølging. Grønt betyr «bra» eller «svært bra».

7.1. Kartlegging universell utforming

Hva er universell utforming?

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne definerer universell utforming slik:

"Med universell utforming menes: utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. Universell utforming skal ikke utelukke hjelpemidler for bestemte grupper av mennesker med nedsatt funksjonsevne når det er behov for det".

Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) pålegger offentlige virksomheter å arbeide for universell utforming:

«Kapittel 3 Universell utforming og individuell tilrettelegging

§ 17. Universell utforming

*Offentlige og private virksomheter **rettet mot allmennheten har plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.***

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Plikten gjelder ikke utforming eller tilrettelegging som innebærer en uforholdsmessig byrde for virksomheten. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på

a) effekten av å fjerne barrierer for personer med funksjonsnedsettelse

b) om virksomhetens alminnelige funksjoner er av offentlig art

c) kostnadene ved tilretteleggingen

d) virksomhetens ressurser

e) sikkerhetshensyn

f) vernehensyn.

Plikten etter første ledd anses som oppfylt dersom virksomheten oppfyller krav til universell utforming i lov eller forskrift.

Kongen kan gi forskrift om innholdet i plikten til universell utforming på områder som ikke er omfattet av krav i annen lov eller forskrift.»

(...)

§ 19. Plikt til å arbeide aktivt for å fremme universell utforming

Offentlige virksomheter skal arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innen virksomheten. Det samme gjelder for private virksomheter rettet mot allmennheten.»

Universell utforming av bygg

Universell utforming av bygg innebærer at flest mulig skal kunne benytte lokalene på en likestilt måte. I utgangspunktet er det hovedløsningen som skal være universelt utformet og kunne benyttes av flest mulig. Universell utforming er derfor noe annet enn spesialtilpassede sideløsninger for personer med nedsatt funksjonsevne. Løsninger som ivaretar universell utforming omtales ofte som «bra for alle, nødvendig for noen». Mange mennesker vil i løpet av livet sitt ha bruk for universelle løsninger. Mange opplever å få nedsatt syn, hørsel, bevegelighet eller orienteringsevne i løpet av livet. Også i dagligdagse aktiviteter som for eksempel når man har med seg varer, sykkel eller barnevogn, vil man dra nytte av universell utforming.

Gjennomføring av kartleggingene

Kartlegging av universell utforming av skoleanleggene er utført gjennom befaringer med deltakere fra virksomhet Eiendom og representanter fra skolene, i de fleste tilfeller rektor eller inspektør. Det er benyttet en sjekkliste fra internkontrollsystemet IK-bygg for å gjennomføre kartleggingene. Sjekklisten er basert på de nyeste versjonene av Byggteknisk forskrift (TEK10, TEK17) og Norsk Standard. Kartleggingene er gjennomført ut fra de gjeldende kravene i TEK og Norsk Standard på befaringstidspunktet. Det bemerkes at verken TEK eller Norsk Standard har tilbakevirkende kraft, slik at nåtidens krav ikke gjelder for skoler som er bygget/rehabilitert for flere år siden. De nyeste versjonene av TEK og Norsk Standard er likevel blitt brukt som et utgangspunkt i kartleggingen for hva som kjennetegner gode universelle løsninger.

Hovedfunn

Kartleggingene omfatter fremkommelighet og brukervennlighet for personer med nedsatt bevegelighet, syn, hørsel eller orienteringssans. Kartleggingene har tatt utgangspunkt i både elevers, ansattes og besøkendes situasjon. Som hovedfunn kan følgende momenter trekkes frem:

Typiske mangler:

- HC-parkering er i flere tilfeller plassert langt borte fra hovedinngang, eller har bratt stigning til hovedinngang. Det er også mangelfull skilting og merking av HC-parkeringer. Ved skoler kan det være en potensiell konflikt mellom HC-parkering nær inngangspartiet, og hensyn til trafikkfri skolegård.
- På en del skoler er det vanskelig å orientere seg frem til hovedinngang og hovedfunksjoner for førstegangsbesøkende. Bedre skilting kunne bidratt til å løse dette.
- En del ytterdører er tunge å åpne, og har ikke et flatt felt utenfor døra, noe som gjør det vanskelig for rullestolbrukere å bruke dørene.
- Lysbrytere, døråpnerknapper, kortlesere og lignende mangler ofte kontrast til omgivelsene, noe som gjør det vanskeligere å oppdage for personer med nedsatt syn. Ofte er de også plassert for høyt i forhold til rullestolbrukere.
- En del søyler og glassfelter mangler kontrastmarkeringer slik at en unngår sammenstøt med personer.
- En del trapper mangler kontrastmarkeringer på trinnene, og har ikke tilstrekkelig rekkverk.

- Garderober og dusjer (både for elever og ansatte) mangler ofte universelle løsninger (dusj, HC- toalett og hyller/skap).
- Det er en del eksempler på for lang avstand til nærmeste HC-toalett.
- Mange skoler mangler teleslynge eller tilsvarende lydutstyr.
- Mange skoler mangler optisk brannvarsling for hørselshemmede.

Stort sett på plass:

- Bredde på dører og gangarealer er i de fleste tilfeller, tilfredsstillende.
- Terskler på dører er også i de fleste tilfeller, utformet på en måte som ikke er til hinder for bruk av f.eks. rullestol.
- Belysning i rom er i de fleste tilfeller, godt ivaretatt. Noen ganger kan endret bruk av rommene føre til at belysningen ikke «treffer» så godt som ved den opprinnelige organiseringen av rommet.
- Akustikk i rom er i de fleste tilfeller godt ivaretatt.

Kostnadskonsekvens

Å gjøre alle skolebyggene universelt utformet, i tråd med de kravene som stilles til nye bygg, ville kreve store økonomiske bevilgninger.

Dagens praksis er å gjøre akutte tiltak for å legge til rette for elever med behov for tilrettelegging. De vedtatte økonomiske rammene på investeringer legger opp til å fortsette denne praksisen. Det er en utfordring at mange av tilretteleggingstiltakene som det er behov for, etter regelverket ikke er over 100 000,- kroner og kan klassifiseres som investeringer, og at det derfor behøves driftsmidler for å gjennomføre dem. Det er behov for økte bevilgninger på vedlikehold, for å kunne ivareta behovet for tilpasninger, samt universell utforming.

Universell utforming av uteområder

Universell utforming av uteområder innebærer at flest mulig skal kunne benytte omgivelsene på en likestilt måte, og delta i aktiviteter. Universelle løsninger kjennetegnes ved at flest mulig, med ulike funksjonsnivåer, kan benytte seg av løsningene og delta i felles aktiviteter.

Gjennomføring av kartleggingene

Kartlegging av universell utforming av uteområdene er utført gjennom befaringer med deltakere fra virksomhet Eiendom, Fysio- og ergoterapitjenesten samt representanter fra skolene (i de fleste tilfeller rektor eller inspektør). Det er benyttet et selvlaget skjema, som er basert på kravene i TEK og Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler (IS-2073, Helsedirektoratet). Momentene som er blitt vurdert, er lydforhold (støy), orienterbarhet for svaksynte, snuble-/fallfare, fremkommelighet for bevegelseshemmede og adkomst til lekeplassutstyr og aktivitetsområder for rullestolbrukere og personer med nedsatt balanse. Skolene har i etterkant fått tilsendt rapporten for sin skole og en har bedt elevråd og kvalitetsteam om å komme med innspill.

Hovedfunn:

- Det er generelt sett mange lekeapparater som er utilgjengelige for rullestolbrukere. Dette skyldes ustrakt bruk av sand som fallunderlag. Tømmerstokker som rammer inn sandbassenget, gjør at rullestol ikke får tilgang til området. Bruk av gummiunderlag imøtekommer kravet til fallunderlag og tilgjengelighet for rullestolbrukere.
- Noen av skolene har også bakker og helninger som er brattere enn kravene til universell utforming, noe som gjør at fremkommeligheten for bevegelseshemmede reduseres.
- Bruk av kontrastfarger og tydelige kanter/linjer for å øke orienterbarheten og unngå sammenstøt, er varierende på skolene. Økt belysning kunne hjulpet på dette, sammen med økt bruk av kontraster og etablering av tydelige linjer og møbleringssoner på uteområdet.
- De fleste skolene har fast underlag på gangsoner (asfalt). Dette er en universell løsning, som er enkel å bruke også for de med bevegelseshemming. Noen steder flyter det grus ut over asfalten, da blir fremkommeligheten redusert for bevegelseshemmede.
- Trappene på skolenes uteområder mangler for det meste kontrastmerking på trinnene, og mangler ofte rekkverk. De er ikke universelt utformet, og gir utfordringer for både syns- og bevegelseshemmede.

Kostnadskonsekvens

Å gjøre større deler av skolenes uteområder universelt utformet, vil medføre behov for økte bevilgninger. Samtidig er det viktig å ha fokus på universelle løsninger også når man gjør tiltak innenfor dagens økonomiske rammer.

7.2. Kartlegging skolenes uteområder

Skolenes uteområder er vurdert etter kravene til miljørettet helsevern

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. har som formål:

«å bidra til at miljøet i barnehager, skoler (...) fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade.»

Kartlegging av skolenes uteområder er basert på momenter som trekkes frem i Helsedirektoratets veileder «IS-2073 Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler». Arbeidet er gjort for å få en oversikt over kvaliteten på skolenes uteområder slik at en kan planlegge fremtidige oppgraderinger og vedlikehold. Kartlegging er gjennomført ved befaringer med deltakere fra Eiendom, Fysio- og ergoterapitjenesten og skolene (i de fleste tilfeller rektor eller inspektør). Det er benyttet et selvlaget skjema, basert på veilederen fra Helsedirektoratet. Rapporten er sendt skolene og elevråd og kvalitetsteam er invitert til å komme med innspill.

Hovedfunn

Vurderingene som er gjort, gir noe varierende resultater for de ulike skolene. Generelt er det noe etterslep på vedlikehold av uteområdene og lekeplassutstyr. Ved noen skoler er det også behov for flere aktiviteter, apparater eller utstyr for å gi et tilbud for alle aldersgrupper og som står i forhold til antall elever. Samtidig er det viktig å ta vare på naturområder på utearealer, da disse tilbyr kvaliteter som ikke kan gjenskapes med lekeplassutstyr.

Kostnadskonsekvens

Å opprettholde/øke kvaliteten på skolenes uteområder vil medføre behov for økte bevilgninger. Det er behov for økte bevilgninger til vedlikehold av skolenes uteområder, for å foreta nødvendige reparasjoner og utskiftninger av lekeplassutstyr. Dette er nødvendig for å opprettholde tilstanden på lekeplassutstyr og uteområdet forøvrig. Dagens investeringsrammer for skolenes uteområder rekker ikke langt. Større oppgraderinger/rehabiliteringer på skolenes uteområder må bevilges som egne prosjekter.

Vedlikehold og oppgraderinger av skolebygg

Nivået på årsbevilgningen for skole er greit, med tanke på de behovene som meldes inn. Sakene som oftest meldes inn fra skolene, er behov for mindre ombygninger og tilpasninger som følge av endret bruk, store elevkull eller brukere med behov for tilpasninger. De siste årene har årsbevilgningen blitt brukt til tiltak slik at skolene møter kravene til sikker informasjonsbehandling, ventilasjon og solskjerming.

En utfordring er at flere av behovene som meldes inn, er av en slik karakter at de ikke kan klassifiseres som investeringer, og at det derfor behøves driftsmidler for å gjennomføre dem. Ofte er utfordringen at tiltakene ligger under grensen på kr 100 000 for å klassifiseres som investering. Det behøves derfor økte bevilgninger til vedlikehold, slik at disse tiltakene også kan gjennomføres. Dagens vedlikeholdsbudsjett er ikke tilstrekkelig til å opprettholde bygningenes standard og verdi. For å motvirke forfall av skolebyggene, er det behov for økte bevilgninger til vedlikehold.

8. Prognose for barn i skolealder

Som del av skolebruksplanen utarbeides det prognose for antall barn i skolealder som sogner til den enkelte skole i Sola. Prognosene er basert på følgene:

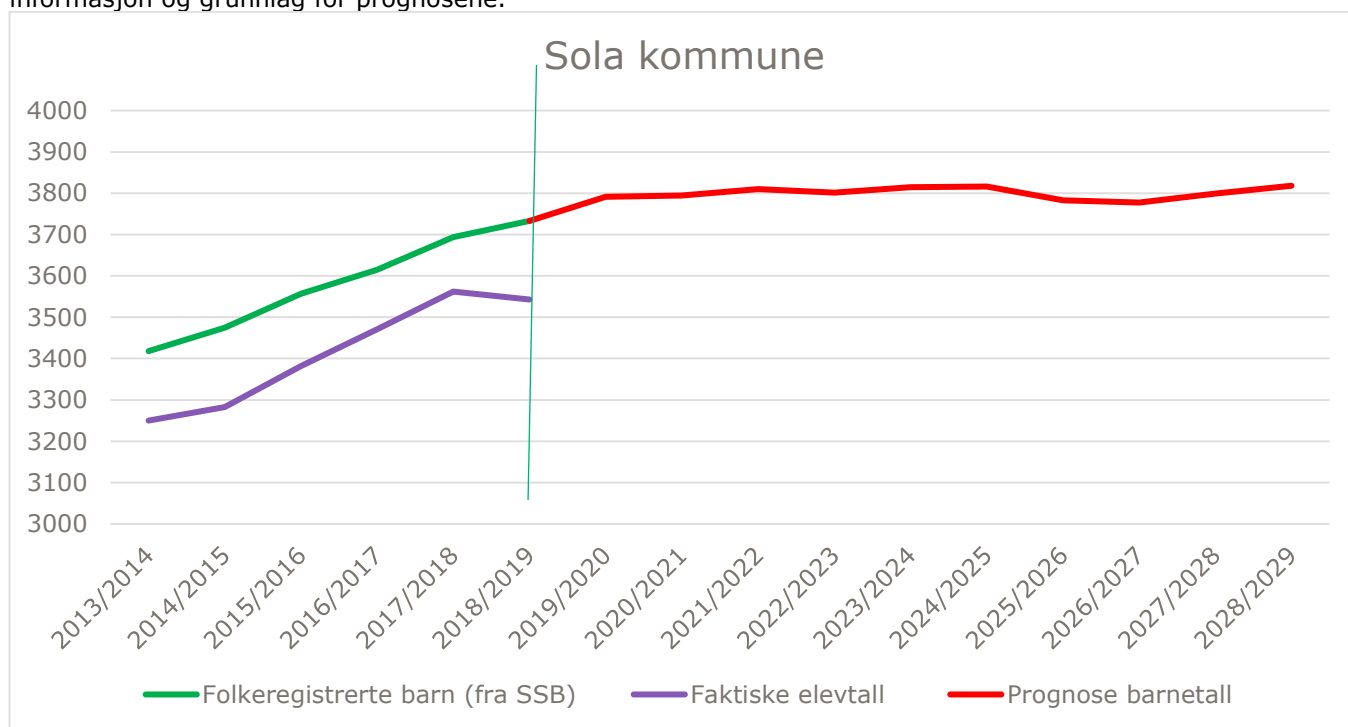
- Befolkningsframskriving 2018-2035: Prognose for forventet antall barn i skolealder (6-15 år)
- Boligbyggeprogram 2018-2035: Prognose for hvor i Sola kommune man forventer at det vil bli bygget nye boliger (geografisk fordeling av forventet boligbygging).
- Hvor stor andel av barna i skolealder som vi forventer vil være elever på en skole i kommunen

Samlet prognose for Sola kommune er gitt under, mens prognose per skole er gitt i vedlegg 11.1. I vedlegget er også skolenes inntaksområder beskrevet.

8.1. Samlet befolkningsprognose barn 6-15 år i Sola

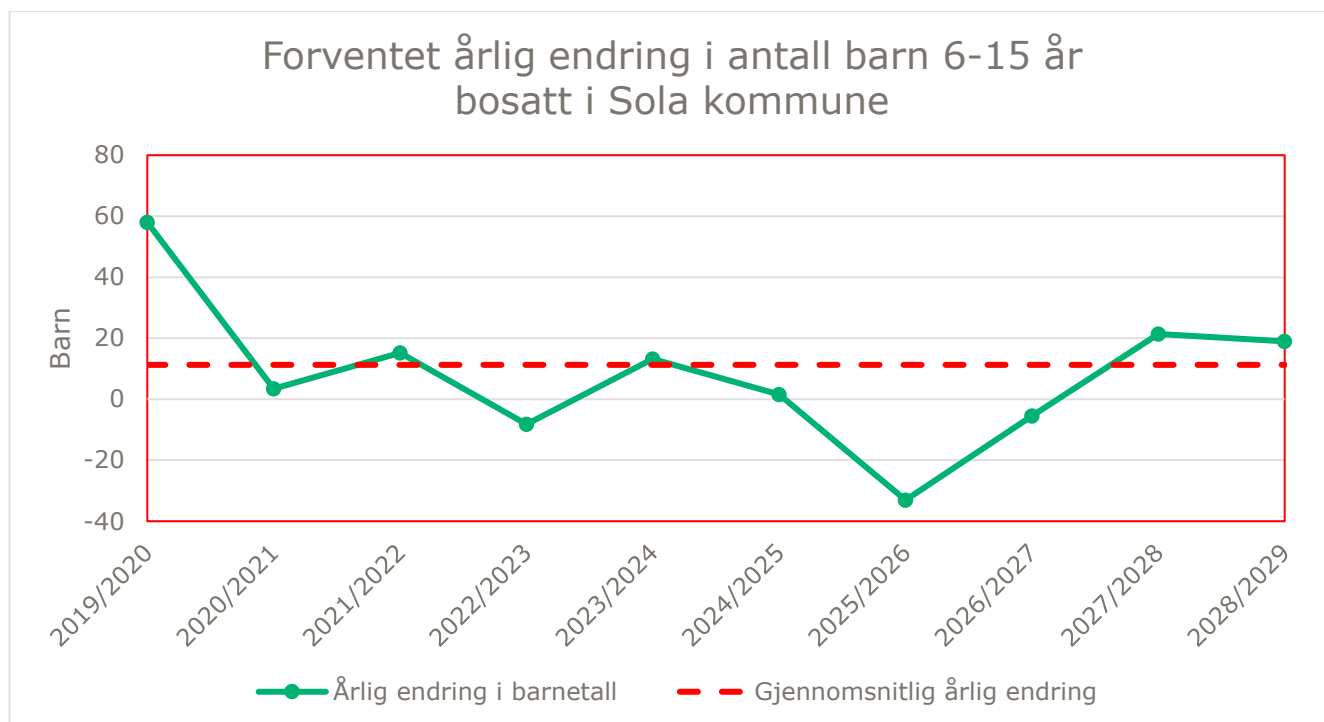
Prognosene viser at det vil bo omlag 3800 barn i skolealder (6-15 år) i Sola kommune i 2028, mot 3694 per 1. januar 2018. Det gir en forventet økning i perioden 2018-2029 på 124 skolebarn, noe som gir en gjennomsnittlig vekst på 11 barn per år. Forventet endring i antall skolebarn varierer imidlertid sterkt fra år til år, hvor det forventes vekst 8 år, og nedgang i barnetall i 3 av årene. Sterkest vekst forventes de to første årene, med en økning på 39 barn i 2019 og 58 barn i 2020. Årene med forventet nedgang i antall skolebarn er 2023, 2026 og 2027. Forventet antall skolebarn er vist i grafen under.

Forventet antall skolebarn hentes fra kommunens befolkningsframskriving for aldersgruppen 6-15 år. Denne er vedtatt som del av *Handlings- og økonomiplanen (HØP) 2019-2022*. Det vises til HØP 2019-2022 for utfyllende informasjon og grunnlag for prognosene.

Historiske tall:	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019					
Skolekapasitet	3671	3671	3671	3690	3690	3831					
Folkeregistrerte barn (fra SSB)	3418	3475	3557	3615	3694	3733					
Faktiske elevtall	3250	3283	3382	3471	3562	3543					
Andel barn i offentlig skole	95,1 %	94,5 %	95,1 %	96,0 %	96,4 %						
Prognoser:	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029	
Prognose skolebarn	3791	3794	3810	3801	3815	3816	3783	3778	3803	3818	

Grafen under viser prognoser for årlig endring i antall skolebarn (6-15 år) bosatt i Sola kommunen. Størst endring forventer vi de neste to årene, med henholdsvis 39 og 58 flere barn enn året før. Gjennomsnittlig årlig endring er 11 skolebarn per år i planperioden.

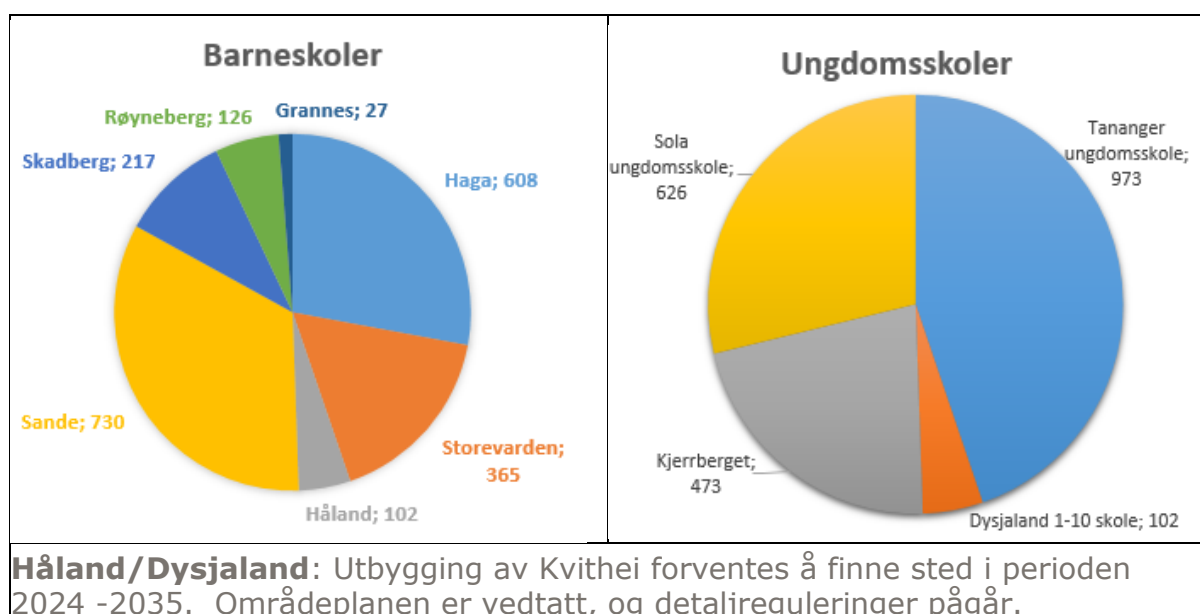

Prognoser for antall skolebarn bosatt innenfor skolekretsen til den enkelte skolen er vist i vedlegg 11.1. Forventet antall elever per skole er beskrevet i kapittel 9.

8.2. Boligprognose for skolenes inntaksområder

Befolkningsframskrivingene angir forventet antall innbyggere i Sola kommune. Ved utarbeidelse av prognoser for antall barn i skolealder per skole, trenger vi å vite hvor i kommunen befolkningsveksten vil komme. Vi bruker prognose for boligbygging, som sier hvor i kommunen det planlegges bygging av nye boliger. Denne utarbeides parallelt med befolkningsframskrivingen.

I diagrammet nedenfor vises antall planlagte boliger per inntaksområde. Dersom det ikke er planlagt nye boliger innenfor en skoles inntaksområde, tas ikke denne skolen med i tabellen.

Sande/Sola ungdomsskole/Kjerrberget: Flere større og mindre boligprosjekter i Solakrossen og Sande.

Røyneberg/Sola ungdomsskole: Flere mindre boligprosjekter under planlegging.

Haga/Storevarden/Tananger ungdomsskole: Områdeplan for Stokkavik har forventet oppstart i 2019. Det forventes også boligbygging i Tananger sentrum de kommende årene.

Vi vet at 20 boliger i gjennomsnitt gir en elev per årstrinn. I boligområder spesielt tilpasset barnefamilier kan elevgrunnlaget være opptil dobbelt så høyt, spesielt i årene like etter utbygging. Det betyr at elevtallet kan øke kraftig for skoler hvor det er planlagt mye ny boligbygging innenfor inntakssoner. En konsekvens av dette er at rask utbygging av nye boligområder tilpasset barnefamilier, trolig vil gi stort press på skolekapasiteten. Tilsvarende vil en gradvis utbygging fordele elevøkningen over flere år, og vil derfor være mer gunstig med tanke på skolekapasiteten isolert.

8.3. Andel barn i skolealder som er elev ved nærskolen

Foresatte har rett til å velge privat skolegang for barnet sitt eller søke annen skole enn nærskolen. Dette gjenspeiles i differansen mellom antall skolebarn bosatt i skolens inntaksområde og faktisk elevtall ved nærskolen. Faktisk elevtall¹ i Solaskolen skoleåret 2018/2019 er 3543 elever, noe som er en nedgang på 19 elever det siste året. Nedgangen står i sterk kontrast til de fire foregående skoleårene, hvor det var en vekst på om lag 90 elever per år.

De siste årene har over 96 prosent av skolebarna bosatt i Sola vært elev ved en kommunal grunnskole. Andel barn i skolepliktig alder som er elev på nærskolen varierer fra skole til skole, og henger trolig også sammen med hvor godt inntaksområdene samsvarer med skolenes plassering.

8.4. Usikkerhet

Prognoser er usikre og usikkerheten øker jo mindre grupper vi framskriver for og jo lenger fram i tid vi ser. Dette betyr at befolkningsframskrivingen for aldersgruppen 6-15 år (skolebarn) er mer usikker enn for hele befolkningen (0-100 år). Samtidig er usikkerheten for siste prognoseår (2028) høyere enn for første prognoseår (2019).

Geografisk fordeling av befolkningsframskrivingene fastsettes ut ifra boligbyggerprogram 2018-2035. Boligbyggerprogrammet sier hvor i kommunen vi forventer at det vil bygges nye boliger i årene fremover. Usikkerheten i antall ferdigstilte boliger øker jo lenger frem i tid, og jo mindre geografisk område man ser på. Skolens inntaksområder er forholdsvis små.

Prognosene tar ikke hensyn til flytting mellom inntaksområdene i Sola, såkalt internflytting. Et eksempel her kan være at eldre flytter i leilighet og selger eneboligen til en barnefamilie. Dette er en endring i alderssammensetningen i et inntaksområde som ikke vises i prognosen.

I tillegg til usikkerhet i befolkningsframskrivingene og boligbyggerprognosene, er usikkerhet i fremtidige elevtall også knyttet til foreldrenes valg av skole for sine barn.

Til tross for usikkerhet, danner prognosen et viktig grunnlag for dimensjonering og lokalisering av kommunale skoler, herunder planlegging av investeringer og drift.

¹ GSI-tall

9. Kapasitet og utfordringer

Som kapittel åtte om prognoser for skolebarn viser, er det heftet usikkerhet til prognoser generelt, og enda mer til prognoser for små geografiske områder som en skoles inntaksområde. Det varierer også mellom skolene hvor godt samsvar det er mellom skolens plassering i inntaksområder og grunnkretsene som SSB og KOMPAS benytter som grunnlag for prognosearbeidet. Hvor stor andel av barn i skolepliktig alder som velger å begynne på den kommunale nærskolene, varierer også mellom skolene. Antall elever per trinn varierer også mye. Høsten 2018 er det 110 flere elever på 4.trinn enn på 10.trinn.

For å beregne skolens kapasitet har en, som i tidligere skolebruksplaner, summert skolens klasseromsareal og delt dette på 2,5 m² som er anbefalt norm for areal hver elev skal ha til rådighet (veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler). For å ta høyde for at årskullene varierer, har en satt skolens kapasitetsmål til 80 % av dette.

For hver skole gis det opplysninger om dagens kapasitet og utnyttelse. En vurderer prognosen for skolebarn blant annet opp mot historiske elevtall ved skolen. Deretter presenteres status for skolen ut fra vedtatt minimumsnorm for forslag til funksjons- og arealprogram. I hvilken grad skoleanlegget er stort nok og universelt utformet, blir kommentert kort. Dersom det er behov for kapasitetsøkning, presenteres utvidelsesmuligheter. Kapitlet om hver skole avsluttes med en konklusjon.

Fire skoler har fått utvidet kapasitetsmålet sitt fra forrige skolebruksplan siden datarom med vindu nå kan benyttes til klasserom igjen. Det gjelder skolene Skadberg, Røyneberg, Haga og Grannes. Dysjaland har fått utvidet kapasitetsmålet sitt som følge av nybygg. Storevarden vil få det når skolen får to nye klasserom i løpet av 2019.

Område	Skole	Kapasitetsmål	Klasserom	Antall elever oktober 2018	Antall klasser oktober 2018
Sola sør	Håland	267	14	234	15
	Dysjaland	396	20+2	370 (+)	21
Sola sentrum	Skadberg	545	22	544	22
	Sola	141	7	128	8
	Sande	348	17	332	16+2
	Sola ungdomsskole	477	22	525	21+1
	Kjerrberget	336	14		
Sola Nord	Røyneberg	365	17	292	14
	Grannes	230	12	247	12
Tananger	Storevarden	304 (356)	15 (17)	307	14
	Haga	411	16+3	313	14
	Tananger ungdomsskole	346	17	251	9

9.1. Sola sør

9.1.1. Håland

Kapasitet og utnyttelse

Håland er en barneskole fra 1974 med påbygg fra 1999 med 14 klasserom(B14). Skoleåret 2018-2019 har skolen 15 klasser. Skolens kapasitet er satt til 267 elever. Med et elevtall på 234 i oktober 2018, er utnyttelsesgraden 88 % av kapasitetsmålet for skolen. Skolen har nynorsk som opplæringsmål og har noen klasser ekstra som følge av at noen elever velger bokmål. Skoleåret 2018-2019 har 42 % av elevene nynorsk som opplæringsmål.

Prognose for elevtall

I følge denne planens prognose vil skolen få 95 færre elever i planperioden. Inneværende skoleår har skolen 19 færre elever enn prognosen tilsier. De tre siste årene har Håland hatt 26 færre elever enn SSBs tall for barn i skolepliktig alder. Fortsetter denne tendensen kan skolen få 130- 150 elever i slutten av planperioden og vil dermed ha god plass til elevene i inntaksområder. Skolen har per 03.01. registrert 21 skolestartere til høsten.

Status arealer og kartlegginger

Skolen mangler arealer til naturfags- og musikkundervisning, tilstrekkelig arbeidsrom til lærere, dusj og garderobe. Når det blir behov for færre klasser, reduseres behovet for arbeidsplasser for lærere. Redusert behov for klasserom kan også gi mulighet for å innrede klasserom til naturfags- og musikkundervisning. Dette forutsetter at det opprettes færre klasser basert på valg av måform.

Uteområdet er oppgradert med ny asfalt, lekestativer og nytt utstyr. Det er likevel vurdert som rødt fordi det går en vei gjennom uteområdet og dette er en fare for elevenes sikkerhet. Uteområdet er stort nok, men møter ikke kravene til universell utforming. Bygningene møter ikke kravene til sikker informasjonsbehandling. Skolebygningen imøtekommer noen av kravene til universell utforming.

Konklusjon

Skolen ser ut til å ha god plass til elevene i inntaksområdet i planperioden. Skolen kan på sikt innrede klasserom til undervisning i naturfag og musikk. Skolens uteområde er trafikkfarlig pga veien som går gjennom uteområdet.

9.1.2. Dysjaland

Kapasitet og utnyttelse

Dysjaland er en 1.- 10. skole fra 1981 med påbygg fra 2018. Skolen har 20 klasserom etter utvidelsen. To rom i gamleskolen / SFO-bygget benyttes også til undervisning. Skoleåret 2018-2019 har skolen 21 klasser. Skolens kapasitet ble utvidet til 396 elever da skolen fikk 6 nye klasserom. Med et elevtall på 370 i oktober 2018 er utnyttelsesgraden 93 % av kapasitetsmålet for skolen. Skolen har nynorsk som opplæringsmål og har noen klasser ekstra som følge av at noen elever velger bokmål. Skoleåret 2018-2019 har 46 % av elevene nynorsk som opplæringsmål. Skolen har per 03.01. registrert 22 nye skolestartere til høsten.

Prognose for elevtall

I følge denne planens prognose vil skolen få 58 færre elever i planperioden. Men dette skoleåret har skolen 21 flere elever enn prognosen tilsier. De tre siste årene har skolen i gjennomsnitt hatt 27 flere elever enn SSBs tall for barn i skolepliktig alder. Dermed kan det se ut til at elevtallsnedgangen på Dysjaland kan bli på ca 30 elever. Skolen vil ha kapasitet til å ta imot elevene i inntaksområdet dersom en benytter klasserommene i gamleskolen. Litt usikkerhet er knyttet til hvor mange klasser skolen må opprette pga valg av målform.

Status arealer og kartlegginger

Skolen mangler tilstrekkelige arealer til grupperom, arbeidsrom for lærere og garderober. Skolebygget imøtekommer ikke kravene til sikker informasjonsbehandling. Skolegården er ikke stor nok. Hverken skolebygg eller uteområder imøtekommer kravene til universell utforming.

Konklusjon

Skolen ser ut til å ha plass til elevene i inntaksområdet i planperioden. Når en bygger om skolen slik at det blir nok arealer til lærerarbeidsplasser og garderober, bør en samtidig imøtekomme kravene til sikker informasjonsbehandling.

9.2. Sola sentrum

9.2.1. Skadberg

Kapasitet og utnyttelse

Skadberg er en barneskole fra 2012 med 21 klasserom (B 21) men når datarommene nå blir frigjort, får skolen 22 klasserom. Skoleåret 2018-2019 har skolen 22 klasser. Dette skoleåret benyttes et naturfagrom til klasserom. Kapasitetsmålet er satt til 545 elever med friggitt datarom. Med et elevtall på 544 i oktober 2018 er utnyttelsesgraden 99 % av kapasitetsmålet for skolen. Skolen har per 03.01. registrert 77 nye skolestartere til høsten.

Prognose for elevtall

I følge denne planens prognose vil skolen få 56 færre elever i planperioden. Som i forrige skolebruksplan har en estimert at elevene fra grunnkrets Sande-Skadberg fordeles med 70 % på Skadberg og 30 % på Sande. Det gir økt usikkerhet for elevtallsutviklingen på disse skolene. Skadberg har dette skoleåret 4 flere elever enn prognosen tilsier. De forrige to årene hadde skolen i snitt 17 færre elever enn prognosen viste. I følge prognosen vil skolen ha høyest elevtall skoleåret 2019-2020. Deretter synker elevtallet. Det ser ut til at skolen vil ha kapasitet til å ta imot elevene i inntaksområdet i planperioden.

Status arealer og kartlegginger

Skolebygget har tjenlige arealer, noe over arealnормen i denne planens forslag til funksjons- og arealprogram. Skolebygningen oppfyller delvis kravene til universell utforming, men ikke uteområdene.

Konklusjon

Skolen ser ut til å ha kapasitet til å ta imot elevene i inntaksområdet i planperioden. Videre utvikling må følges nøye da usikkerheten ved prognosen for Sande og Skadberg er større enn for de andre skolene.

9.2.2. Sola

Kapasitet og utnyttelse

Sola skole er den eldste skolen i Sola og ble bygget i 1852. Den ble flyttet og bygd ny i 1938. Dette bygget ble revet i forbindelse med rehabilitering og nybygg i 2016. Etter ombyggingen har skolen 7 klasserom og et kapasitetsmål på 141 elever. Skolen har de siste årene hatt et modulbygg der SFO holder til. Skolen hadde 8 klasser og benytter musikkrommet som klasserom. Skolen hadde 128 elever i oktober 2018. Utnyttelsesgraden blir da 91 % av skolebyggets kapasitetsmål og 82 % av kapasitetsmålet dersom en medregner modulbygget. Skolen har per 03.01. registrert 14 nye skolestartere til høsten.

Prognose for elevtall

I følge denne planens prognose vil skolen få 29 færre elever i planperioden. De tre siste årene har skolen i snitt hatt 17 færre elever enn SSBs tall for elever i skolepliktig alder for de aktuelle grunnkretsene. Dermed vil skolen kunne få rundt 100 elever fra midt i planperioden. Det er fra 12 til 27 elever per trinn. Flest elever er det på 4.trinn. Skolen er nå en bokmålsskole og det er ikke opprettet egne nynorskklasser på noen trinn. På sikt vil skolen ha elevtall til en klasse per trinn.

Status arealer og kartlegginger

Etter ombyggingen har skolen tjenlige og tilstrekkelige undervisningsrom. Likevel vil skolen ha behov for at en klasse benytter musikkrommet eller et klasserom i SFO-modulen i tre til fire år framover. Skolebygget imøtekommer kravene til universell utforming, mens uteområdet møter bare delvis kravene. Utearealene på knapt 8000 m² er første del av planperioden, mindre enn anbefalt norm på 10 000 m² for skoler med elevtall mellom 100 og 300. Når elevtallet synker under 100, oppfyller uteområdet normen til størrelse på uteområdet.

Konklusjon

Skolen har god kapasitet til å ta imot elevene i inntaksområdet. Skolen har etter ombyggingen, tjenlige arealer. Uteområdene er mindre enn anbefalt norm og møter delvis kravene til universell utforming.

9.2.3. Sande

Kapasitet og utnyttelse

Sande er en barneskole fra 1999 med 17 klasserom (B17). Høsten 2016 har skolen 16 klasser pluss et læringssenter og innføringsgruppe for nyankomne elever med et annet morsmål enn norsk. Kapasiteten er satt til 348 elever. Med et elevtall på 332 i oktober 2018, gir det en utnyttelsesgrad på 95 % av kapasitetsmålet. Skolen har per 03.01. registrert 40 nye skolestartere til høsten.

Prognose for elevtall

I følge prognosen vil skolen få 37 flere elever i planperioden. Skolen har inneværende år 7 flere elever enn prognosen tilsier. To tredeler av avviket kan skyldes registeringsrutiner i GSI. (grunnskolens informasjons-system) Elever ved faste innføringsgrupper skal føres på skolen som gir tilbudet, og ikke på hjemmeskolen. De tre forrige årene har skolen i snitt hatt 4 flere elever enn prognosen tilsier. Skolen vil dermed kunne få ca 40 flere elever i denne perioden. Dette vil kunne gi kapasitetsutfordringer mot slutten av planperioden. Usikkerheten knyttet til fordeling av elever fra grunnkrets 503 Sande-Skadberg gir grunn til å følge utviklingen nøye. Men det ser ut til at Skadberg skole kan ha kapasitet til å ta imot en større andel av elevene i grenseområdet i slutten av planperioden.

Status arealer og kartlegginger

Skolen har i dag tjenlige arealer til dagens elevtall. Bygges skolen ut med fire klasserom, må det vurderes hvordan en kan tilrettelegge for tilstrekkelige arealer til arbeidsrom for lærere. Skolens uteområde er stort nok og ble oppgradert høsten 2016. Bygg og uteområder oppfyller delvis kravene til universell utforming. Skolebygningen møter ikke kravene til sikker informasjonsbehandling.

Utvidelsesmuligheter

Sande kan bygges ut med fire klasserom på 80 m² og det gir en kapasitetsøkning på 102 elever. I følge denne prognosen kan det bli behov for dette rundt slutten av denne planperioden.

Konklusjon

I følge denne prognosen vil Sande skole kunne få kapasitetsutfordringer helt i slutten av planperioden. Skolen har tjenlige arealer inne og ute, som delvis møter kravene til universell utforming. Skolebygget møter ikke kravene til sikker informasjonsbehandling.

9.2.4. Sola ungdomsskole

Kapasitet og utnyttelse

Sola ungdomsskole er en ungdomsskole fra 1963 med 22 klasserom (U 22). Skolen ble rehabilitert og bygget ut fra 2009 til 2012. Skoleåret 2018/2019 har skolen 21 klasser og bruker i tillegg 1 klasserom og 1 grupperom til innføringsgruppe for nyankomne elever med et annet morsmål enn norsk. Skolen har ingen ledige klasserom. Kapasiteten er satt til 477. Med et elevtall i oktober 2018 på 525, utgjør det en utnyttelsesgrad på 110 % av kapasitetsmålet.

Prognose for elevtall

I følge prognosen for innbyggere mellom 13 og 15 år i sentrum, øker antallet elever jevnt til 671 i 2024/25. Deretter synker elevtallet til 639 i slutten av planperioden. Dette tilsier en vekst i antall ungdommer i alderen 13-15 år i sentrum på 100 elever før 2024. Mot slutten av planperioden vil det være ca 65 flere ungdomstrinns elever i sentrum enn det er nå.

Inneværende skoleår har Sola ungdomsskole 48 færre elever enn prognosen tilsier. De tre forrige årene har skolen i gjennomsnitt hatt 27 færre elever enn SSBs tall for elever i skolepliktig alder for de aktuelle grunnskolekretsene. Selv om skolens elevtall vil ligge 30 til 40 under prognosen, vil det være behov for å øke ungdomstrinnskapasiteten i sentrum i planperioden.

Dette behovet kommer også fram dersom en ser på antallet elever som i dag er elever ved barneskolen i inntaksområdet, eller som allerede er elever på 8. og 9. trinn på Sola ungdomsskole. Sola ungdomsskole, vil basert på dagens elevtall i kommunal skole, kunne få mellom 585 og 617 elever de neste tre årene. Skolens kull varierer i år fra 156 på 10.trinn til 187 på 9.trinn. Kullene på barneskolen i inntaksområdet varierer mellom 207 og 243 elever.

Kommunestyret har vedtatt at Kjerrberget ungdomsskole skal stå klar til skolestart i 2021. Prognosen tilsier da at Sola ungdomsskole vil få 370 elever etter at inntaksområdet blir delt på to ungdomsskoler. Unntaket er skoleåret 2021-2022 da 10.trinn for hele sentrum fortsetter på Sola ungdomsskole. Prognose for innbyggere mellom 12 og 15 år ved Sola ungdomsskole øker med 50 til 420 ungdommer i 2024, før det avtar til 405 i slutten av planperioden. Dersom en beregner at to tredeler av de som velger bort kommunal ungdomsskole, hører til Sola ungdomsskoles inntaksområde, vil skolen kunne få ca 20 færre elever enn prognosen tilsier. Da kan skolen ha mellom 350 og 400 elever i slutten av planperioden.

Status arealer og kartlegginger

Skolen mangler tilstrekkelige arealer til arbeidsrom for lærere, møte-, amme- og hvilerom. Det mangler litt på at skolebygget møter kravet om sikker informasjonsbehandling. Utearealene imøtekommer ikke kravene til universell utforming og bygget møter kravene delvis. Det er utarbeidet en helhetlig plan for opprustning av uteområdet, men en del av gjennomføringen gjenstår. Det er ikke satt av midler i *Handlings- og økonomiplanen 2019-2022* til at resten av oppgraderingen av skolegården kan gjennomføres.

Utvidelsesmuligheter

Sola ungdomsskole planlegger å undervise elevene samlet på Sola ungdomsskole uten å benytte Kornbergveien 23, til Kjerrberget ungdomsskole står ferdig i 2021. Dette vil medføre mindre bruk av arbeidsformer som krever større arealer enn tradisjonelle klasserom og at skolen benytter kunst og håndverks- og kroppsøvingslokaler i sentrum. På tross av disse omkostningene, vurderes det å undervise elevene samlet på ett sted, til å være et bedre tilbud enn å måtte undervise elevgruppen på to steder. Det siste vil gi kunne gi noen klasser mindre tilhørighet til skolefelleskapet og lengre vei fra klasserom til spesialrom.

- Skolen oppretter 7 klasser med rundt 30 elever i hver klasse på 8.trinn høsten 2019.
- Må det opprettes 8. klasser på 8.trinn høsten 2020, benyttes et mediatek til klasserom.
- Et rom som i dag benyttes til undervisning i naturfag og til valgfaget teknologi i praksis, kan benyttes til klasserom. Valgfaget teknologi i praksis undervises i lokaler ved en barneskole i nærheten - ved Sande eller Røyneberg eller tilbys ikke.
- Det leies lokaler i sentrum til undervisning i kroppsøving

Konklusjon

I følge prognosen vil ungdomstrinnet i sentrum få 100 flere elever før 2024. Siden elevtallet pleier å ligge noe lavere, kan en anslå at økningen vil være på 60-70 elever. Når Kjerrberget ungdomsskole står klar i 2021, vil

Sola ungdomsskole få mellom 350 – 400 elever i resten av planperioden. Skolen vil da kunne få tilstrekkelige arealer til arbeidsplasser for lærere, møter og til amme- og hvilerom.

9.2.5. Kjerrberget ungdomsskole

Kjerrberget vil på lang sikt bli en ungdomsskole med 21 klasserom. Byggetrinn 1 med 14 klasserom skal stå ferdig til skolestart i 2021. Skolen vil da få et kapasitetsmål på 336. Prognosene tilsier at skolen får 160 elever i august 2021 uten 10.trinn når skolen starter opp. Elevtallet vil deretter ligge mellom 240 og 250 i denne planperioden. Usikkerheten som er knyttet til fordeling av grunnkrets 503 Sande – Skadberg, gjelder også for ungdomsskolene i sentrum.

En andel av ungdommene i inntaksområdet vil trolig også her velge annen skole enn den offentlige nærskolen. Et anslag kan være 10 elever. Slår dette anslaget til, vil skolen få mellom 230 og 240 elever i planperioden. Skolen vil likevel ha 50-60 flere elever enn det ungdomstrinnet på Dysjaland har skoleåret 2018-2019.

9.3. Sola nord

9.3.1. Røyneberg

Kapasitet og utnyttelse

Røyneberg er en barneskole der dagens bygg er fra 1960. Skolen har 17 klasserom når et datarom nå igjen kan benyttes til klasserom. Skolens kapasitet er satt til 365 elever. Skoleåret 2018-2019 har skolen 14 klasser og tre ledige klasserom. Med 292 elever i oktober 2018 gir dette en utnyttelsesgrad på 80 % av kapasitetsmålet.

Prognose for elevtall

Elevtallsutviklingen i denne prognosen tilsier et stabilt elevtall på Røyneberg med 6 flere elever på det meste rundt 2020. Inneværende skoleår har skolen en elev over prognosen. Elevtallet har de siste tre årene i snitt ligget 19 over SSBs tall for barn i skolepliktig alder. Selv om denne tendensen fortsetter, har skolen god kapasitet til å ta imot elevtallsveksten i planperioden. Skolen har per 03.01. registrert 47 nye skolestartere til høsten.

Status arealer og kartlegginger

Skolen har spesialrom i tråd med minimumsnorm for kapasitetsvurdering, men mangler flere grupperom. Skolen fikk heis og utbedringer i tråd med krav til sikker informasjonsbehandling i februar 2017. Skolens uteområde er for lite og uteområder og bygg møter bare delvis kravene til universell utforming.

Konklusjon

Skolen har god kapasitet til å ta imot elevene som skrives inn ved skolen. Skolen har ledige klasserom og mulighet for utvidelser og sambruk med SFO. Skolens uteområde er for lite og både bygg og uteområde møter bare delvis dagens krav til universell utforming.

9.3.2. Grannes

Kapasitet og utnyttelse

Grannes skole er en barneskole fra 1987 med 12 klasserom (B12) etter at en garderobe utenfor skolens datarom ble utvidet. Skolen fikk i mars 2016 et eget bygg som huser styrket tilbud/tidligere Grannes Ressurssenter. Skolens kapasitet er etter garderobeutvidelsen satt til 230 elever. Med et elevtall på 247 i oktober 2018 gir det en utnyttelsesgrad på 107 % av kapasitetsmålet. Skoleåret 2018-2019 har skolen 12 klasser og benytter to kjøkken i det nye E-bygget til klasserom. Mindre, nødvendige bygningsmessige endringer vil bli foretatt.

Prognose for elevtall

Elevtallsutviklingen i denne prognosen tilsier en vekst på 19 elever til skolestart i 2022. Deretter faller elevtallet til knapt 300 i slutten av planperioden. Skolen har inneværende skoleår 43 færre elever enn prognosen tilsier. De siste tre årene har skolen i snitt, hatt 54 færre elever enn SSBs tall for barn i skolepliktig alder. Fortsetter denne trenden vil skolen få 255 elever rundt 2021 og 2022. Deretter faller elevtallet svakt til 244 i slutten av planperioden.

Skolen vil framover ha behov for to klasser per trinn og dermed 14 klasserom. De tre laveste årstrinnene hadde i oktober 2018 fra 36 - 48 elever. De andre kullene har 30 og 31 elever. Skolen har registrert 29 nye skolestartere til høsten.

Status arealer og kartlegginger

Seks av klasserommene er små med et areal på ca 55 m². To og to klasser deler garderober på 15 m². Garderobene er så små at det hindrer full utnyttelse av skolens klasseromsarealer nå når elevtallet per klasse ligger mellom 20-24. Det er i planperioden behov for to klasserom, grupperom, garderober og toaletter. Skolen mangler også tilstrekkelige arealer til naturfag og til bibliotek. Skolebygningen imøtekommer ikke kravene til sikker informasjonsbehandling. Uteområdet er stort nok, men både bygninger og uteområder imøtekommer bare delvis kravene til universell utforming. Uteområdene er slitt og har lite utstyr. Det er planlagt å ruste opp uteområdene på Grannes for 1,2 millioner i 2019.

Utvidelsesmuligheter

Det er tidligere vedtatt at arealene som Ressurssenterets tidligere disponerte på 414 m² skal bygges om til tre klasserom, grupperom og toaletter. Tegninger er utarbeidet og ombyggingen vil gi en kapasitetsøkning på 73 elever. Kommunestyret utsatte dette arbeidet til 2022 da *Handlings- og økonomiplanen for 2019-2022* ble vedtatt. Så lenge skolen ikke har behov for mer enn to paralleller per trinn, vil denne ombyggingen kunne gi mulighet for arealer til naturfag eller bibliotek.

Dersom det blir behov for ytterligere kapasitetsøkning, kan garderober og to klasserom utvides. Deler av lokalene til Grannes Fritidshjem kan bygges om til et klasserom der en kan ha sambruk mellom skole og SFO.

Konklusjon

For å ta kunne ta imot ca 20 nye elever og dermed få større klasser, har skolen behov for minimum to nye klasserom. Når arealene Ressurssenteret disponerte tidligere, bygges om i 2022, vil skolen få tilstrekkelige klasserom, samt noe arealer til naturfag eller bibliotek. Skolebygningen møter ikke kravene til sikker informasjonsbehandling. Bygning og uteområder møter bare delvis kravene til universell utforming.

9.4 Tananger

9.4.1. Storevarden

Kapasitet og utnyttelse

Storevarden er en barneskole fra 1982 med 15 klasserom (B15). Skoleåret 2018-2019 har skolen 14 klasser. Kapasiteten er satt til 304 elever. Med 307 elever høsten 2018 gir det en utnyttelse på 100 % av kapasitetsmålet. I gjeldende handlings- og økonomiplan er det satt av 12,3 millioner i 2019 og 4 millioner i 2020. Midlene skal benyttes til to ekstra klasserom,orstue og oppgradering av utearealer. Skolen vil med denne ombyggingen få utvidet kapasitetsmålet sitt til 356 elever.

Prognose for elevtall

Elevtallsutviklingen bsert på denne prognosen tilsier en vekst på 45 elever i planperioden. Inneværende skoleår har skolen 38 færre elever enn prognosen tilsier. De tre siste årene har skolen i snitt hatt 20 færre elever enn prognosen tilsier. Fortsetter denne trenden og skolen får 25 nye elever, vil den med kapasitetsutvidelsen i 2019, kunne ta imot elevtallsveksten i planperioden. Det er registrert 61 skolestartere til høsten 2019.

Status arealer og kartlegginger

Skolen mangler i dag tilstrekkelige lokaler til kunst og håndverksundervisningen, tilstrekkelige arealer til møterom, grupperom og garderober ved gymsal og til arbeidsplasser for lærere. Skolen mangler i tillegg amme-/hvile- og kjølerom. Etter ombyggingen i 2019 vil skolen fåorstue der alle elever kan samles. Skolebygget møter ikke kravene til sikker informasjonsbehandling eller universell utforming. Uteområdene imøtekommer delvis kravene til universell utforming.

Konklusjon

Skolen vil med kapasitetsutvidelsen i 2019, kunne ta imot elevtallsveksten innenfor inntaksområdet i planperioden. Skolen mangler tilstrekkelige arealer til kunst & håndverk, garderober og arealer til ansatte. Skolebygningen møter ikke kravene til sikker informasjonsbehandling eller universell utforming. Uteområdet er planlagt oppgradert i 2020 i etterkant av ombyggingen.

9.4.2 Haga

Kapasitet og utnyttelse

Haga er en barneskole fra 1862. Nåværende bygninger er fra 1993 med 19 klasserom, inklusiv et klasserom som har vært benyttet til datarom og 3 klasserom i paviljongen/ SFO-bygget fra 1995 (B19). Skoleåret 2018-2019 har skolen 14 klasser. Skolens kapasitet er satt til 411 elever. Med et elevtall på 313 elever i oktober 2018 er utnyttelsesgraden 76 % av kapasitetsmålet.

Prognose for elevtall

Elevtallsutviklingen i denne prognosen tilsier en vekst på 100 elever i planperioden. Inneværende skoleår har skolen 24 færre elever enn prognosen tilsier. De siste tre årene har elevtallet i snitt ligget 14 under prognosen. Kullene er også jevne, med fra 41 til 51 elever per trinn. Men det er registrert 71 skolestartere til høsten 2019, noe som gir behov for tre klasser på 1.trinn. Fortsetter trenden med at skolen får 15 færre elever enn prognosen tilsier, vil kapasitetsmålet passeres i 2025. Det ser likevel ut til at skolen vil kunne ta imot elevtallsveksten i planperioden.

Status arealer og kartlegginger

Høsten 2019 vil skolen ha 15 klasser. Da har skolen 4 ledige klasserom. Skolen mangler lokaler til møterom, amme-/hvilerom og tilstrekkelige arealer til kunst- og håndverksundervisning og til elevgarderober, personal-toalett og kontor. Skolebygget eksklusiv SFO-paviljongen, er sikret i tråd med krav til sikker informasjonsbehandling. Uteområdet er stort nok, men både bygning og uteområder oppfyller bare delvis kravene til universell utforming.

Utvidelsesmuligheter

Når skolen på et seinere tidspunkt har behov for kapasitetsutvidelse, er det to alternativ. En kan enten bygge ny barneskole på Jåsund som planlagt, samtidig som en river paviljongen fra 1995, eller en kan først bygge om deler av paviljongen til to klasserom som får sambruk med SFO. Det siste vil utsette behovet for Jåsund skole ytterligere.

Når elevtallet ved Haga går ned som følge av ferdigstillelse av Jåsund skole, må fjerning av paviljongen for 1.klasse og SFO vurderes. Skolen bør også da utbedres i tråd med vedtatt romprogram.

Konklusjon

I følge elevtallsprognosen og erfaringstall vil skolen få ca 80 flere elever i planperioden. Skolen vil ha kapasitet til å ta imot denne elevtallsveksten i planperioden. Uteområdet er stort nok, men både bygning og uteområder oppfyller bare delvis kravene til universell utforming.

9.4.3.Tananger ungdomsskole

Kapasitet og utnyttelse

Tananger ungdomsskole er en ungdomsskole fra 1976 med 17 klasserom (U 17). Skoleåret 2018-2019 har skolen 9 klasser og åtte ledige klasserom. Kapasiteten er satt til 346. Med et elevtall på 251 elever i oktober 2018 gir dette en utnyttelsesgrad på 73 % av kapasitetsmålet.

Prognose for elevtall

I følge prognosene øker elevtallet jevnt med 60 elever i løpet av planperioden. Inneværende skoleår har skolen 23 færre elever enn prognosen tilsier. De tre forrige skoleårene hadde skolen i snitt 14 færre elever enn SSBs tall for elever i skolepliktig alder for de aktuelle grunnkretsene. Antall elever per trinn varierer fra 79 til 87. Antall 7.klassinger på barneskolene i inntaksområdet er inneværende skoleår 81. Skolen vil ha god kapasitet til elevtallsveksten i planperioden.

Status arealer og kartlegginger

Skolen mangler tilstrekkelig arealer til skolehelsetjeneste/PPT og arealer til kjøle-/melkerom. Skolen er utbedret i tråd med krav til sikker informasjonsbehandling. Skolens uteområder ble oppgradert i 2017 ved bruk av midler fra regjeringens tiltakspakke mot arbeidsledighet på Sør- og Vestlandet. Uteområdene møter delvis kravene til universell utforming, men ikke skolebygningen.

Konklusjon

Skolen har god kapasitet til elevtallsveksten i planperioden. Uteområdene møter delvis kravene til universell utforming, men ikke skolebygningen.

9.5. Oppsummering

I følge denne planens prognoser vil kommunen kunne få 124 flere innbyggere i skolepliktig alder de kommende ti årene. Dersom 96 % av barn og ungdommer i skolepliktig alder fremdeles velger å være elever ved en kommunal skole, vil kommunen få ca 120 flere elever i planperioden.

Størst vekst i elevtallet får en på barne- og ungdomstrinnet i sentrum og på barnetrinnet i Tananger. I sentrum vil byggingen av Kjerrberget ungdomsskole i 2021, gi god kapasitet på ungdomstrinnet. Selv om prognosene viser at Sande skole vil passere kapasitetsmålet sitt i 2025, kan det se ut til at Sande og Skadberg samlet har kapasitet til å ta imot elevtallsveksten i planperioden.

I Tananger vil utvidelsen av Storevarden i 2019, trolig medføre at skolen har kapasitet til å ta imot elevene i inntaksområdet i planperioden, selv om skolen passerer det økte kapasitetsmålet sitt i 2025. Haga skole vil også passere kapasitetsmålet sitt i 2025, men vil trolig kunne ta imot elevtallsveksten i planperioden uten at ny skole på Jåsund blir bygget i denne planperioden.

Grannes og Røyneberg vil kunne få 20-25 flere elever i planperioden. Røyneberg vil ha god kapasitet til å møte elevtallsveksten, mens Grannes vil få det når arealene Ressurssenteret benyttet tidligere bygges om tilt re klasserom.

Størst nedgang i elevtallet får en på Håland og på Sola. I tillegg viser prognosen at Skadberg og Dysjaland vil ha nedgang i elevtallet.

10. Litteraturliste

[Folkehelsestrategi for Sola kommune](#)

[Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helse og skolehelsetjeneste](#)

[Forskrift til opplæringslova](#)

[Forskrift om miljøretta helsevern i barnehager og skoler](#)

[Grunnskolen informasjonssystem](#)

[IS 2073 Miljø og helse i skolen - veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler](#)

[IS 1130 Skolenes utearealer - om behovet for arealnormer og virkemidler](#)

[Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa](#)

[Lov om likestilling og forbud mot diskriminering](#)

[Nærskoleprinsippet og skolekretsgrenser - Tolkingsuttalelse fra Utdanningsdirektoratet per 12.12.2014](#)

[Samfunnsøkonomisk analyse av universelt utformet grunnskole i 2030](#)

[Veikart for universell utforming av nærskolen innen 2030](#)

[Veileder om FN-konvensjonen om universell utforming](#)

11. Vedlegg

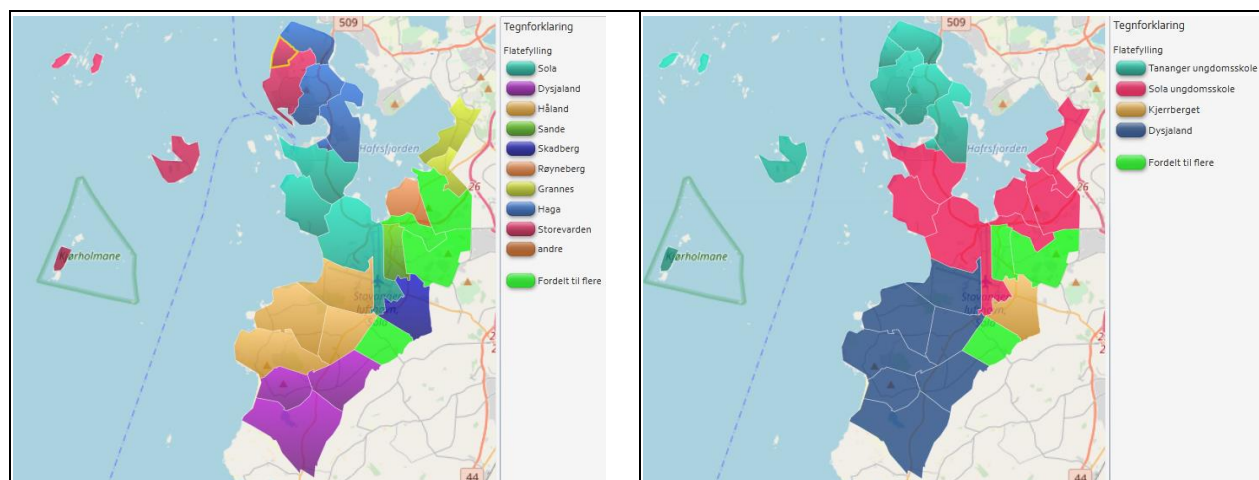
11.1. Prognoser for skolebarn per inntaksområde

11.1.1. Skolenes inntaksområder

Sola kommune er delt i fire hovedområder: Sola sør, Sola sentrum, Sola nord og Tananger. En oversikt over barne- og ungdomsskoler i hvert område er gitt i tabellen under.

Hovedområder	Barneskoler	Ungdomsskoler
Sola sør	Håland Dysjaland 1-10	Dysjaland 1-10
Sola sentrum	Skadberg Sola barneskole Sande	Sola ungdomsskole Kjerrberget
Sola nord	Røyneberg Grannes	Elevene går til Sola ungdomsskole
Tananger	Storevarden Haga	Tananger ungdomsskole

Inntaksområdene for hver skole er gitt i kartene under, barneskolene til venstre og ungdomsskolene til høyre. Inntaksområdene er hovedsakelig fastsatt i skolebruksplan 2012-2022.

Figur 1 Inntaksområder for barneskolene til venstre og for ungdomsskolene til høyre. Grunnkretser vist med lysegrønt er fordelt mellom to skoler.

Inntaksområdene består av flere grunnkretser, og enkelte grunnkretser er delt mellom to skolars inntaksområder. I slike tilfeller er det anslått en prosentfordeling, som angir hvor stor andel av grunnkretsen som hører til hver skoles inntaksområde. Grunnkretsene som er delt mellom to skolekretser er lysegrønne i kartene over.

Opplæringsloven § 8-1 gir "grunnskoleelevene [...]rett til å gå på den skolen som ligger nærmest eller ved den skolen i nærmiljøet som de sokner til." (jf. Kapittel 3. Nærskolerett). Inntaksområdene må derfor bare betraktes som skjønnbaserte retningslinjer.

Prognose for forventet antall barn i skolealder (6-15 år)

Grafene og tabeller i dette vedlegget viser:

1. Faktisk elevtall for skoleår 2012/2013 til og med 2018/2019
2. Antall folkeregistrerte skolebarn i 2012 til og med 2018
3. Prognose for antall skolebarn i inntaksområde per skoleår 2018-2029 (framskrivninger)
4. Skolens elevkapasitet

Kommentarer til tallene over:

Barnetall per skoleår (punkt 2 og 3 over) tilsvarer barnetall per 1.1. Det vil si at barnetall for skoleåret 2017/2018 er lik barnetall per 1.1.2018. (d.v.s 6 åringer per 1/1-2018 er 1. klassinger skoleåret 2017/2018)

Avvik mellom barnetall i inntaksområdet og faktisk elevtall skyldes at noen barn går på privatskoler, mens noen er elev ved en annen offentlig skole enn deres nærscole. Også tidspunktet for registrering av elevtall (1/10) og barnetall (1/1) kan gi noen små forskjeller.

Skolens elevkapasitet er beregnet uti fra skolens samlede klasseromsareal delt på 2,5 m² per elev. Dette er anbefalt arealnorm, gitt i veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Skolens kapasitetsmål er fastsatt til 80 % av elevkapasiteten, for å ta høyde for variasjon i klassestørrelse fra år til år.

Kapasitetsøkninger som er vedtatt i budsjettet for 2019 i Handlings- og økonomiplan 2019-2022 er tatt med, mens mulige kapasitetsutvidelser det ikke er avsatt midler til, ikke er tatt med.

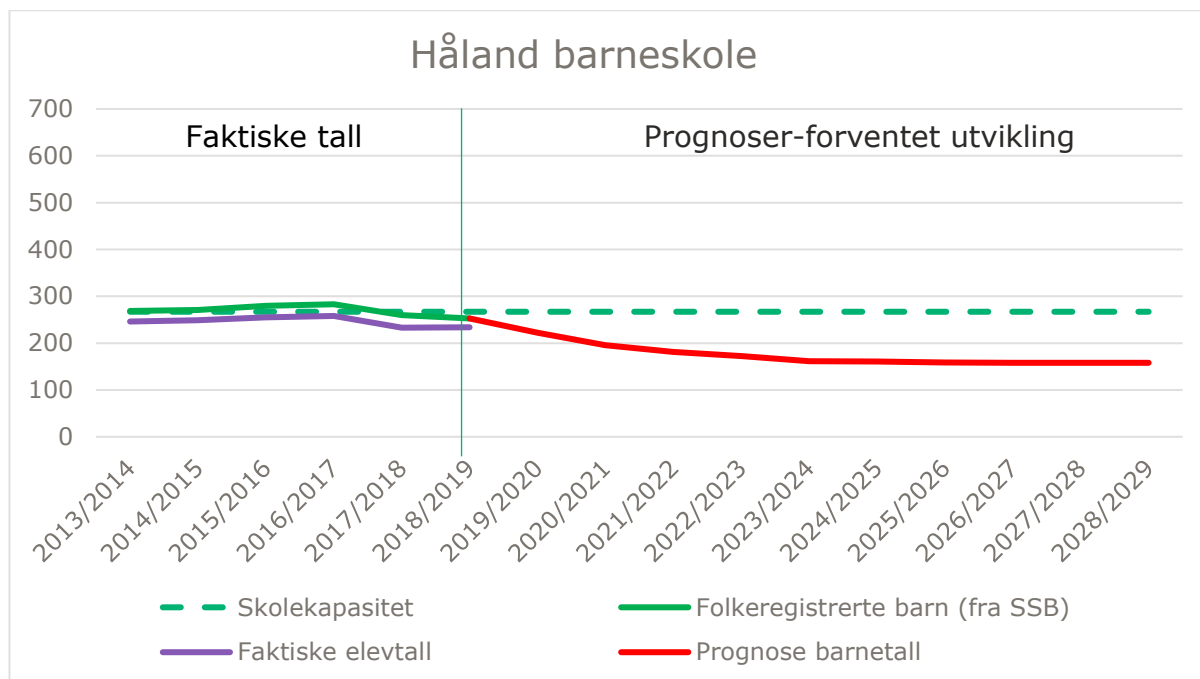
11.1.2. Sola sør

Det er to skoler i området Sola sør; Håland barneskole og Dysjaland 1-10 skole. Elevene på Håland barneskole går til Dysjaland i 8. klasse.

Inntaksområdene for de to skolene er gitt i tabellen under.

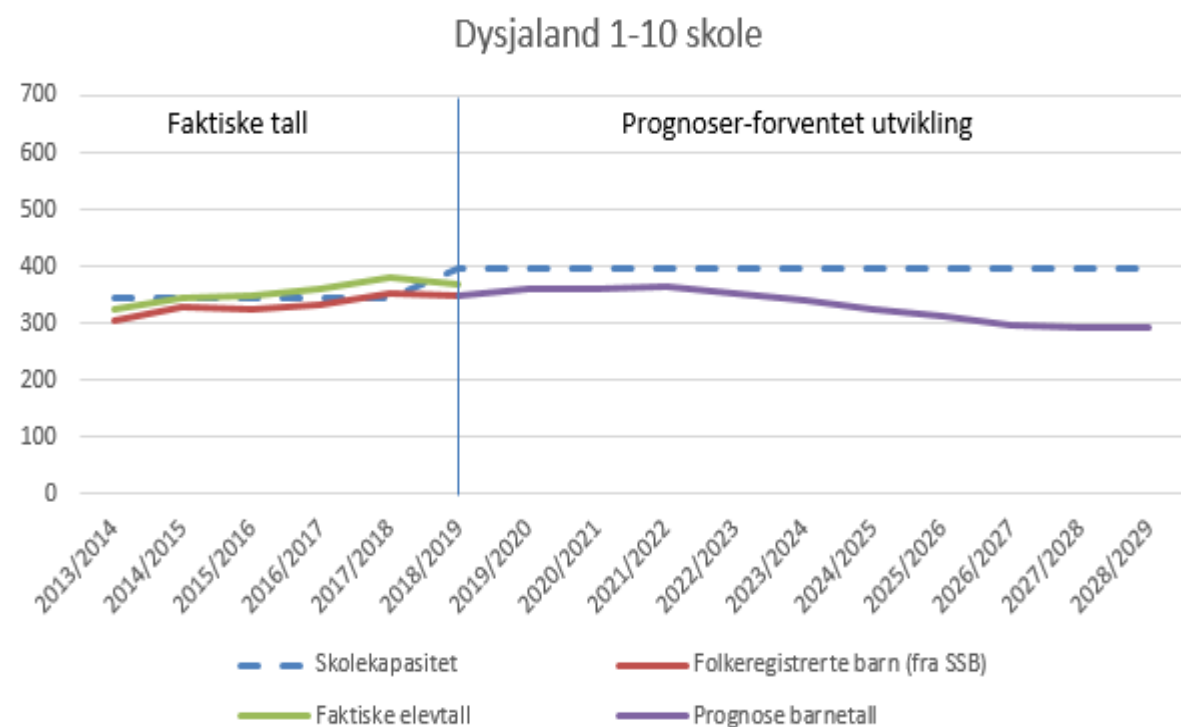
Hovedområde	Barneskole	Grunnkrets	Andel	Ungdomsskole
Sola sør	Håland barneskole	0301 Solamarka	100%	Dysjaland 1-10 skole
		0302 Ølberg	100%	
		0303 Håland	100%	
		0304 Ræge	100%	
	Dysjaland 1-10 skole	0401 Tjelta	100%	
		0402 Helleland	100%	
		0403 Dysjaland	100%	
		0501 Gimra	50%	

Eneste planlagte boligbygging i Sola sør er Kvithei-boligområde, som ligger innenfor inntaksområdet til Håland skole. Her planlegges det bygging av 113 boliger i perioden 2020-2029.

Prognoser for barn i aldersgruppen 6-12 år:

2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
222	196	181	173	162	161	159	158	158	158

Prognoser for barn i aldersgruppen 6-15 år:

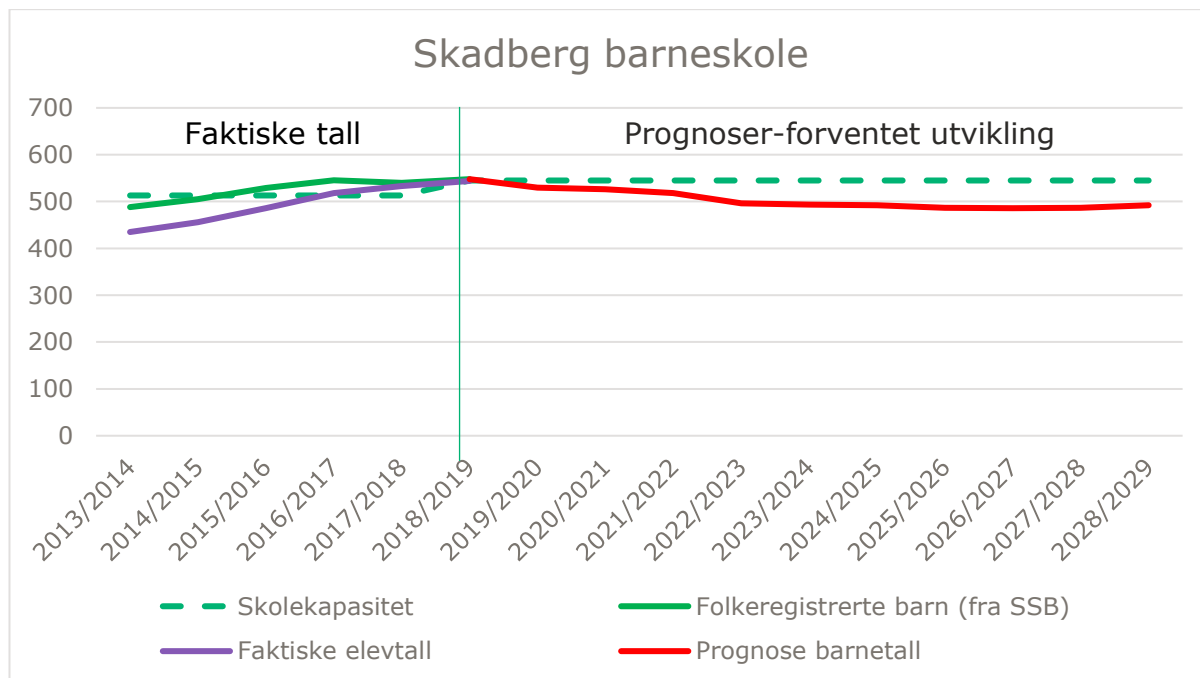
2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
361	361	366	352	342	323	313	297	293	291

11.1.3. Sola sentrum

Det er tre barneskoler og en ungdomsskole i området Sola sentrum. I tillegg forventes Kjerrberget ungdomsskole å stå ferdig til skolestart august 2021. Sola ungdomsskole får, i tillegg til elever fra Sola sentrum, elever fra sola nord.

Inntaksområdene for skolene er gitt i tabellen under. I Sola sentrum planlegges det bygging av i overkant av 1000 boliger i perioden 2018-2029. Disse vil i all hovedsak komme i Solakrossen og på Kjerrberget (grunnkrets Sande/Skadberg). Begge disse utbyggingene er i grunnkretser som er delt mellom Kjerrberget og Sola ungdomsskole, se prosentandel i tabellen under. Nye boliger vil bli delt i tråd med prosentandelen, uavhengig av faktisk plassering av nye boliger, og prognosene er derfor mer usikre.

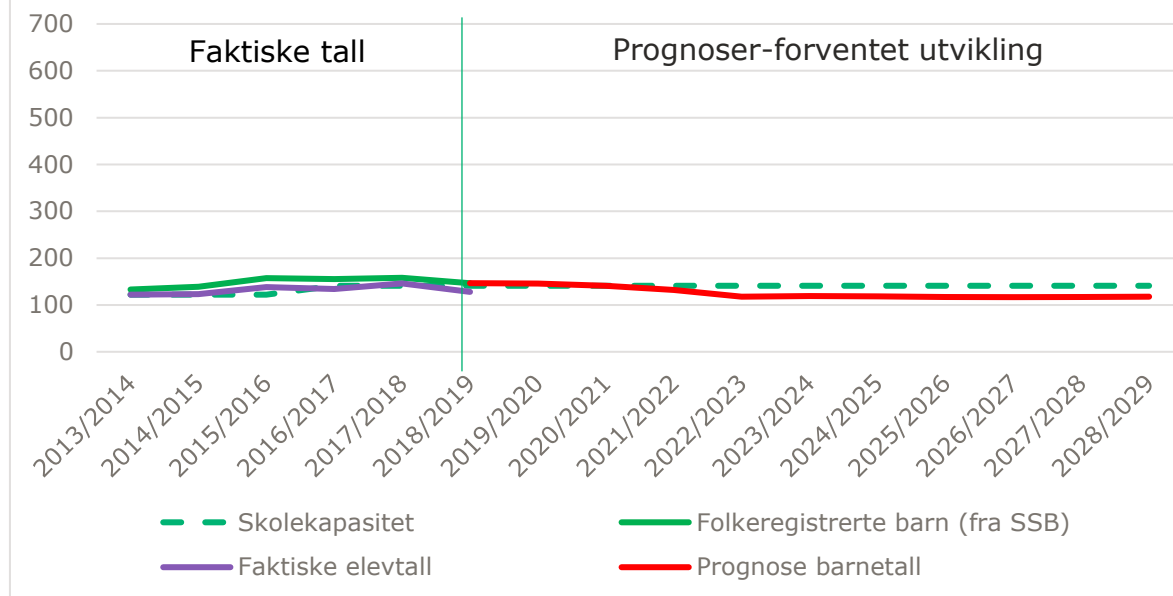
Hovedområde	Barneskole	Grunnkrets	Andel	Ungdomsskole
Sola sentrum	Skadberg skole	0504 Stangeland	100%	Kjerrberget
		0503 Sande/Skadberg	70%	
		0501 Gimra	50%	
	Sande skole	0502 Solakrossen	50%	Sola ungdomsskole (+ elevene fra Sola nord)
			50%	
		0503 Sande/Skadberg	30%	
		0601 Sande	50%	
	Sola skole	0201 Tjora	100%	
		0202 Kolnes	100%	
		0203 Sømme/Utsola	100%	

Prognoser for barn i aldersgruppen 6-12 år:

2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
530	526	518	496	493	492	487	486	487	492

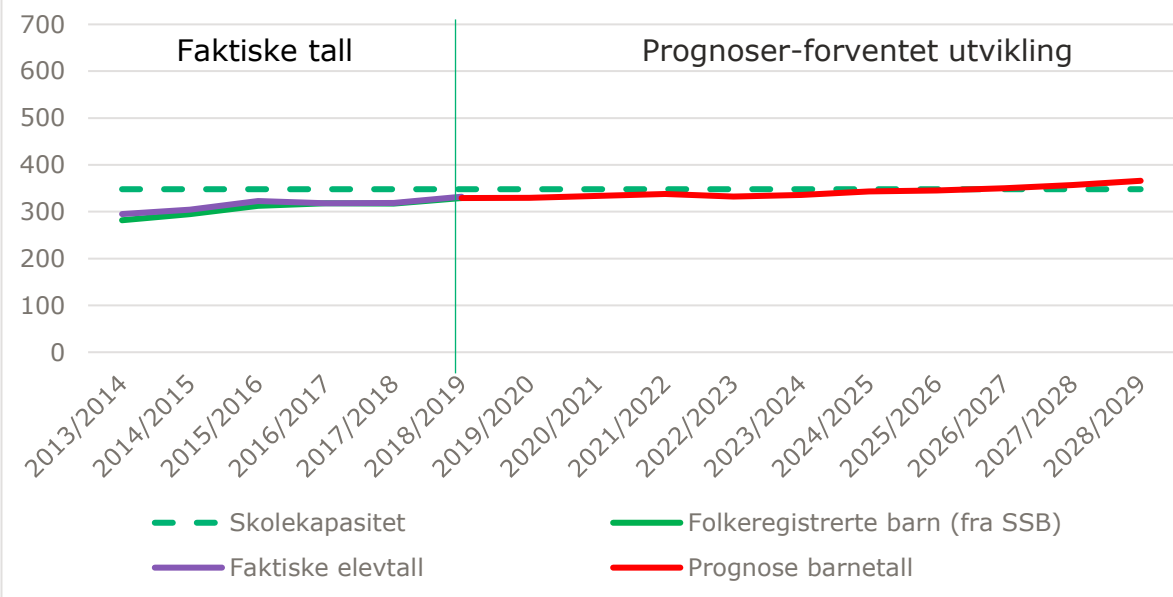
Sola barneskole

Prognoser for barn i aldersgruppen 6-12 år:

2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
146	141	132	118	119	118	117	117	117	118

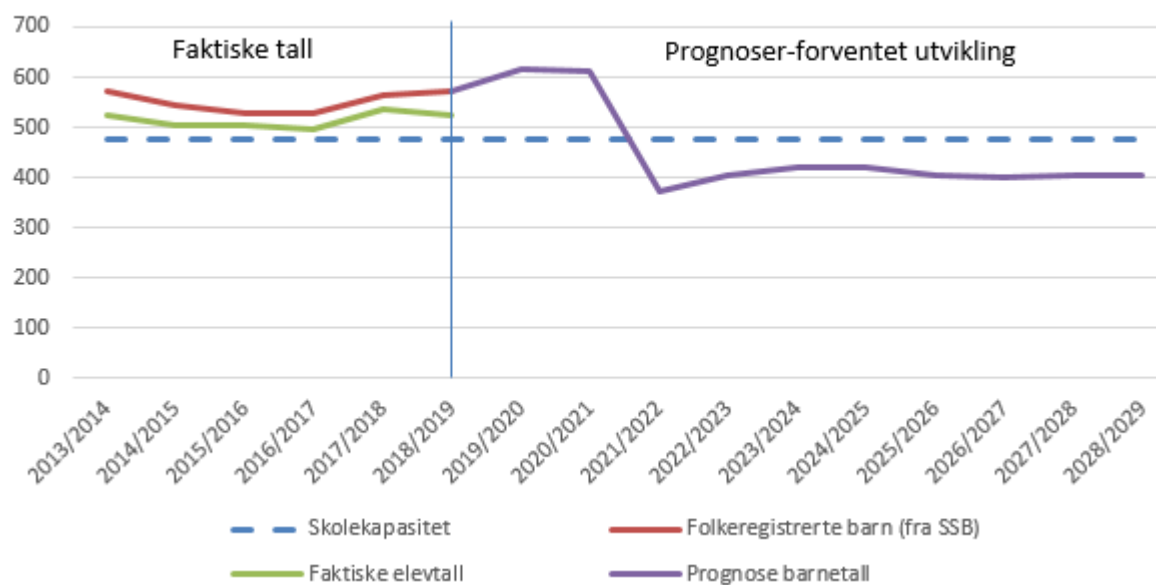
Sande barneskole

Prognoser for barn i aldersgruppen 6-12 år:

2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
329	334	338	333	336	343	346	350	357	366

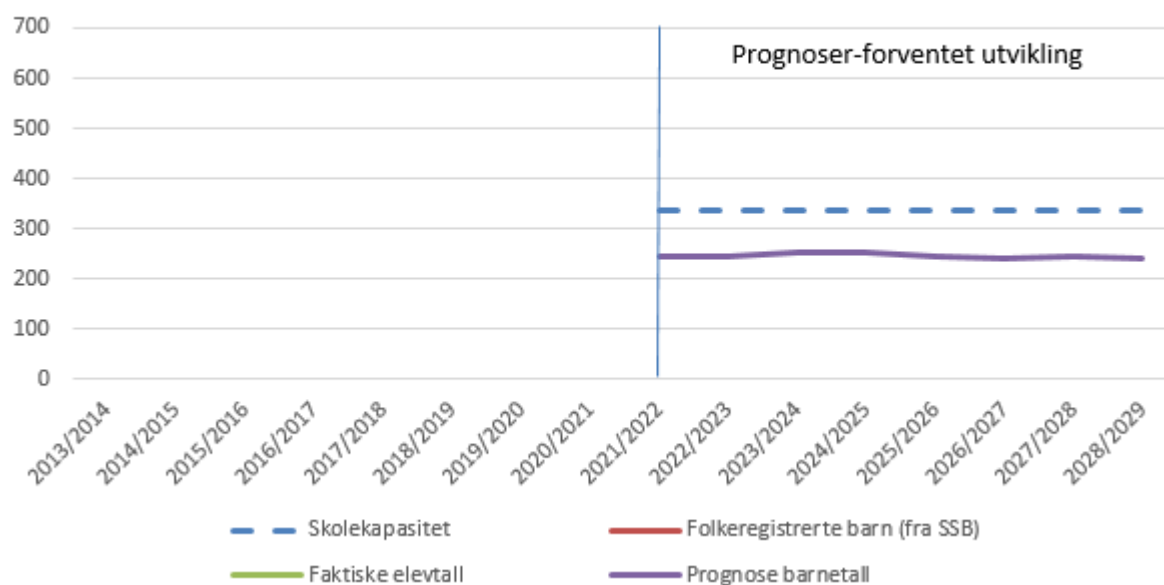
Sola ungdomsskole

Prognoser for barn i aldersgruppen 13-15 år:

2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
617	612	374	403	420	419	405	399	405	405

Kjerrberget ungdomsskole

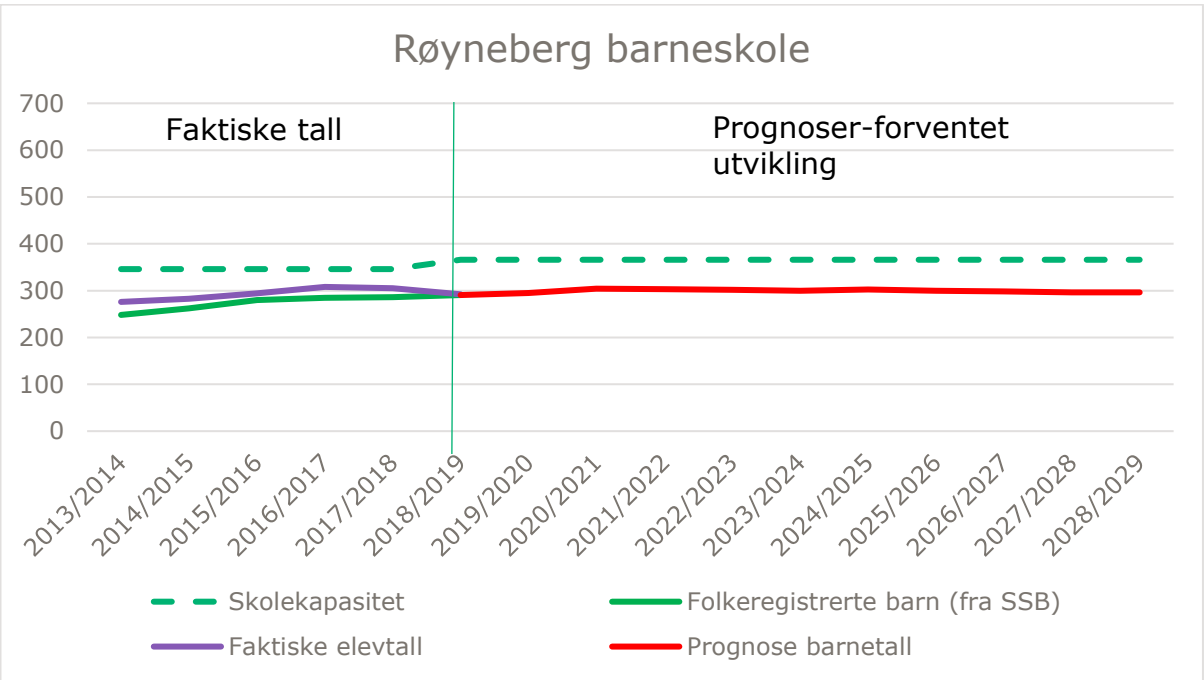
Prognoser for barn i aldersgruppen 13-15 år:

2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
		243	246	251	251	243	242	244	239

11.1.4 Sola nord

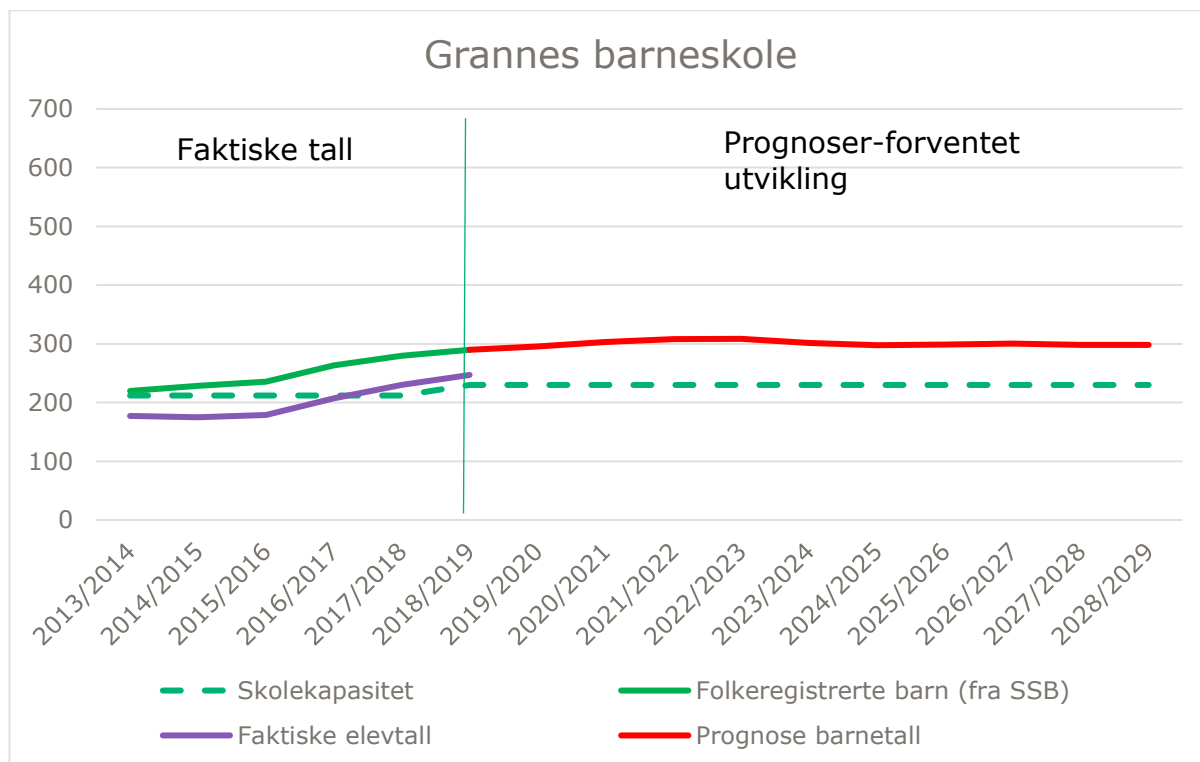
Det er to barneskoler i området Sola nord; Røyneberg skole og Grannes skole.
Inntaksområdene for skolene er gitt i tabellen under. Det planlegges bygging av 104 nye boliger på Joa de neste 10 årene, samt noen få fortettingsprosjekter.

Hovedområde	Barneskole	Grunnkrets	Andel	Ungdomsskole
Sola nord	Røyneberg skole	0601 Sande	50%	Alle elevene går til Sola ungdomsskole
		0602 Joa	100%	
		0603 Sørnes/Røyneberg	70%	
	Grannes skole	0603 Sørnes/Røyneberg	30%	
		0605 Grannes	100%	
		0603 Sørnes/Grannes	100%	

Prognoser for barn i aldersgruppen 6-12 år:

2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
295	304	304	302	300	302	300	298	296	296

Prognoser for barn i aldersgruppen 6-12 år:

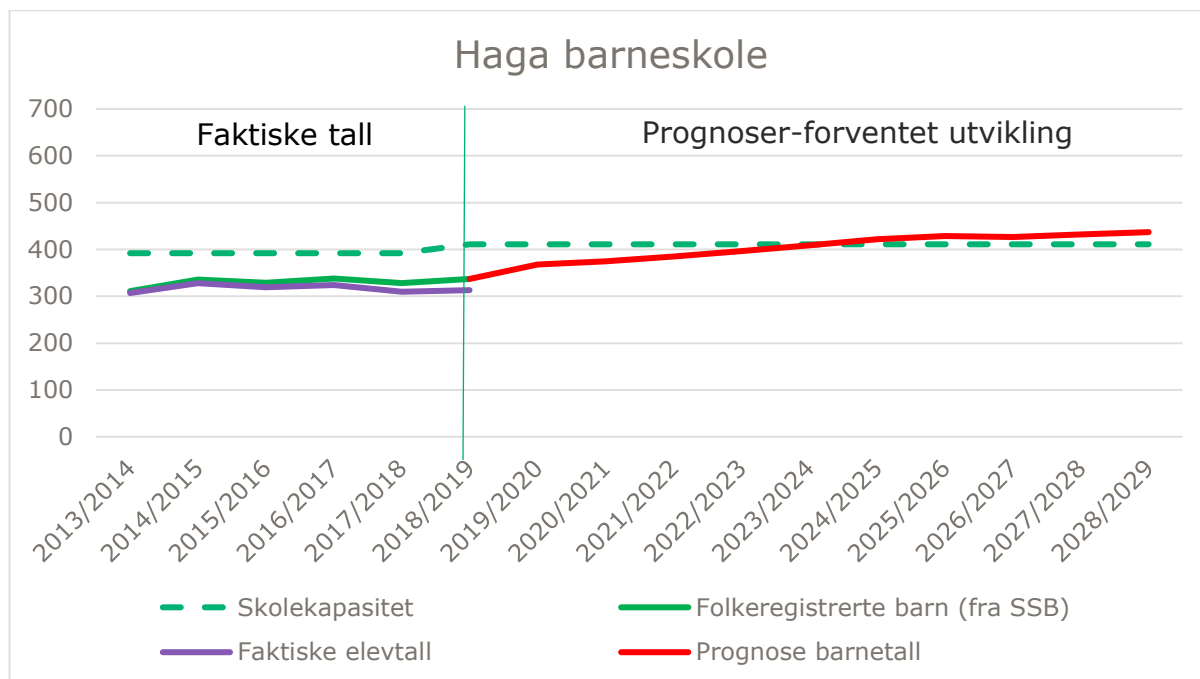
2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
296	303	308	309	301	298	299	300	298	298

11.1.5. Tananger

Det er to barneskoler og en ungdomsskole i Tananger. I tillegg foreligger det planer for bygging av barneskole på Jåsund.

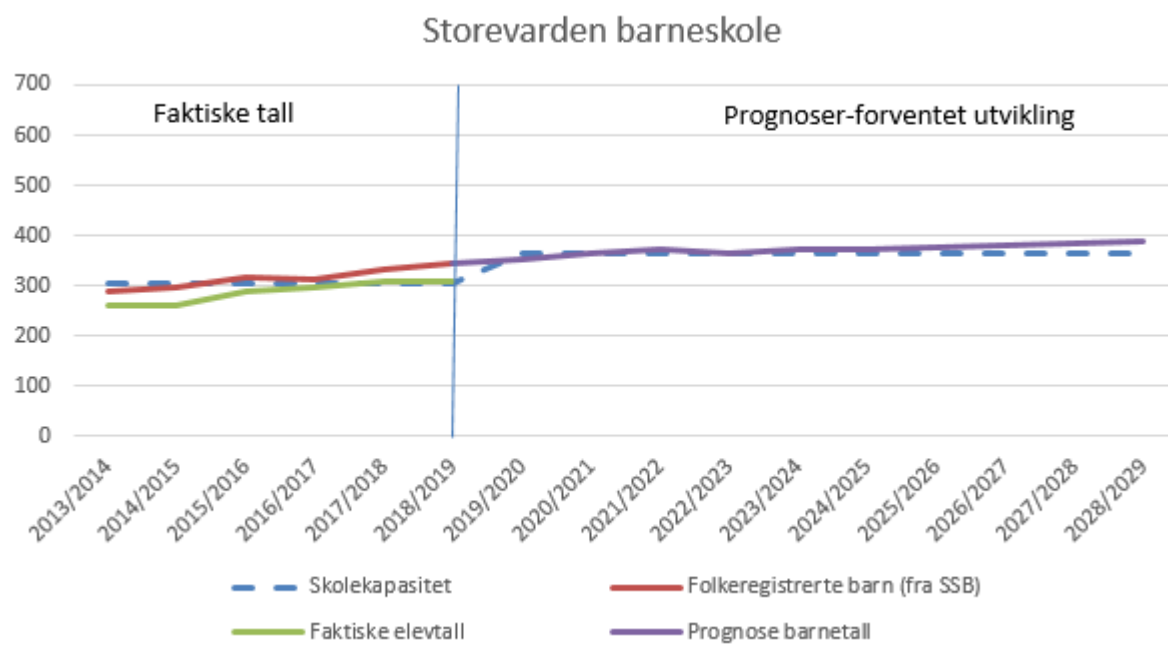
Inntaksområdene for skolene er gitt i tabellen under. Det foreligger planer for bygging av vel 1000 nye boliger i Tananger, vel 500 på Jåsund, 400 på Storevarden, inkludert Tananger sentrum, og i overkant av 100 på Snøde/Haga.

Hovedområde	Barneskole	Grunnkrets	Andel	Ungdomsskole
Tananger	Storevarden skole	0101 Rott	100%	Tananger ungdomsskole
		0103 Storevarden	100%	
		0107 Myklebust nordvest	100%	
	Haga skole	0102 Jåsund	100%	
		0104 Meling/Mæland	100%	
		0105 Hamrabukta	100%	
		0106 Snøde/Haga	100%	

Prognoser for barn i aldersgruppen 6-12 år:

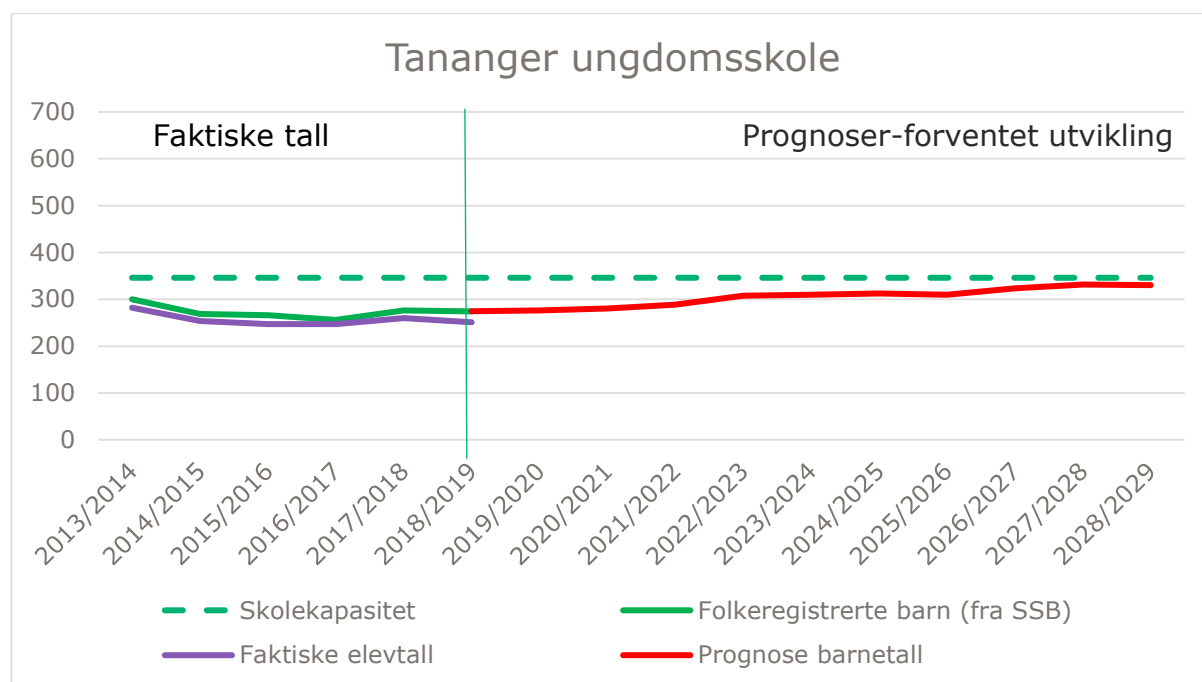
2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
368	374	385	397	409	422	429	427	432	437

Kapasitetsøkning til 356 elever er vedtatt i Handlings- og økonomiplanen 2019-2023.

Prognoser for barn i aldersgruppen 6-12 år:

2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
352	363	371	366	372	374	377	380	383	388

Prognoser for barn i aldersgruppen 13-15 år:

2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	2025/ 2026	2026/ 2027	2027/ 2028	2028/ 2029
276	280	289	308	310	313	310	324	331	330

Vedlegg 11.2. Forslag til funksjons- og arealprogram

Vedlegg 11.3. Kartlegging – skolebygg og uteområder

Vedlegg 11.4 og 5 Kartlegging universell utforming og uteområdenes kvalitet

**Sola
kommune**